

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr 1-2 (1881-82) 1994 m. sausio mėn. 25 d. Eina 39-tus Metus. Melbourne

Šv. Tėvas Jonas Paulius II apie savo pontifikalinę veiklą 1993 metuose

Kas metai popiežius šv. Kalėdų išvakarėse priima iškilmingoje audiencijoje aukštuosius Vatikano pareigūnus. Siemet tai įvyko gruodžio 21 d. Jo Šventenybę pradžioje pasveikino kardinolų Kolegijos dekanas kard. B. Gantin. Po to prabilo Kristaus Vietininkas. Savo ilgoje kalboje nusakė svarbiausius savo veiklos įvykius.

Visų pirma priminė, jog visą savo veiklą ir metų eigoje pasiektus rezultatus sudeda Prakitėlėje į Sventiausios Motinos ir šv. Juozapo rankas kaip pontifikato dovaną gimusiam Išganotojui.

Pereidamas paskui kalbėti konkrečiai apie įvairius veiklos įvykius, Jo Šventenybė visų pirma prisiminė Romos Sinodą bei jo nutarimus, kurie tam tikra prasme yra gairės visai visuotinei Bažnyčiai. Juk Roma yra šv. Petro Įpėdinio diocезija.

Toliau kalbėjo apie savo kelionę Afrikos kontinente. Čia patyrė džiaugsmą matydamas augančią bei klestinčią jauną Bažnyčią. Patyrė tačiau ir skausmą, pažindamas kiek čia yra vargo ir net patiriama persekiojimų dėl tikėjimo. Susidūrė su rūpesčiu ieškoti išganimo dialogavimo su musulmonišku pasauliu.

Po to plačiai nusakė kelionę ir patirtį Ispanijoje. Dalyvavo Sevilijoje Eucharistiniam Kongrese. Prisiminė vizitą Salamancoje ir Madride, kur pašventino naują katedrą. Vizitas Ispanijoje buvo susijęs taip pat su 500 metų sukaktimi nuo Amerikos atradimo ir krikščionybės skelbimo pradžios šiame kontinente. Jo Šventenybė išreiškė savo džiaugsmą dėl entuziastingo priėmimo giliai katalikiškoje Ispanijoje.

Dar kalbėjo apie lankymąsi Denver, JAV, kur vyko tarptautinis jaunimo subuvimas. Pabrėžė, jog visa praėjo tikrai maldos nuotakoje be jokių priešingų manifestacijų, kurių kai kas laukė.

Plačiai nusakė taipgi savo vizitą Pabaltyje. Minėjo pirmoje eilėje Lietuvą - Vilnių, Kauną. Pabrėžė, jog negalima nesijaudinti lankant Kryžių kalną, o taip pat Marijos šventoves - Aušros Vartų ir Siluvos. Šiltai prisiminė vizitą Latvijoje ir Estijoje. Visur buvo širdingai sutiktas, nors Estijoje katalikų yra visai mažai.

Dar minėjo, jog šių metų eigoje buvo paskelbta enciklika „Splendor veritatis“. Joje duodama Bažnyčios mokymas moraliniais klausimais. Su liūdesiu priminė, jog moralės

Rašo Prelatas Ladas Tulaba
Roma

srityje yra daug pasimetimo bei prasižengimų net dvasiškioje, ypač Š. Amerikoje. „Sita sakau, - pabrėžė Jonas Paulius II, - verkdamas!“

Su pasibaisėjimu Jo Šventenybė kalbėjo apie kitokias negeroves, kurios vyksta pasaulyje. Priminė vykstantį karą ir žudynes buvusioje Jugoslavijoje. Išreiškė troškimą, kad visa tai liautųsi bent artėjančių Kalėdų akivaizdoje, kai dangus skelbia ramybę žemėje geros valios žmonėms.

Nusakęs, kas jau yra praeitis savo apaštalinėje veikloje, Jo Šventenybė panorė priminti, ką yra numatęs įvykdyti artimoje ateityje. Priminė, jog ateinančių metų eigoje yra numatyta kelionė į Artimuosius Rytus, būtent Libaną, kur per tiek laiko vyko žiaurios kovos ne tik su išoriniu priešu - Izraeliu, bet ir tarp savęs žudynės tarp katalikų ir

musulmonų. Popiežiaus noras yra aplankyti kitas Artimų Rytų šalis, o ypač šv. Žemę. Šitai įvykdyti leis užmezgami ryšiai tarp Vatikano ir Izraelio. Sv. Tėvas trokšta, kad Išganotojo žemėje įvyktų pagaliau taika ir sugyvenimas tarp žydų ir arabų.

Pabaigoje Kristaus Vietininkas dar pareiškė, jog 26 gruodžio šv. Seimos šventėje iškilmingai pradėti Seimos Metai. Bažnyčia darys visa, kad krikščioniškas pasaulis atsigręžtų į šeimą, pagrindinę žmonijos gyvenimo lastelę. Siekiant atnaujinti krikščioniškoje dvasioje šeimos, kad jose vyrų nekalta meilė, pilnas pasiaukojimas, tarp savė pagarba ir ištikimybė ne savo užgaidoms, bet Dievo valiai. Krikščioniškos šeimos, tik jos atnaujins žemės veidą.

Sv. Tėvas baigė savo kalbą Kalėdų linkėjimais, ir juos sintetiškai išreiškė sekanciais žodžiais: „Sancta sanctis!“ - Sventiesiems linkiu šventumol!

Kristaus paukojimas - grabnyčios - Vasario 2 d.

Keturiasdešimtą dieną Kūdikėlį Jėzų nunešė šventyklon paaukoti Dievui. Čia jį senelis Simeonas pavadinė šviesa visoms tautoms apšviesti. Tą dieną Lietuvoje bažnyčioje šventinamos žvakės ir einama procesija.

Juozas Mikštas

Naujųjų Metų išmintis

- Būkite pasveikinti Naujieji Metai, Išlydėję praeitin praejusius metus! Jūs plačiai užveigiate pasaulį platų, Pasakykit, koks rytojus bus?

- Žmonės nesirūpinkit šiandieną, Kokią paslaptį jums neša rytdiena. Puoselėkite troškimą tik tą vieną Širdimi dorybių kupina:

Kuo daugiau patirti džiaugsmo tyro Mano slenksty, sveikinant mane. Kam likimas ką iš anksto skyrė, Tesirūpina tuo vien tik nežinia.

Stenkitės pasauliui būti reikalingi, Tai visi jums metai bus laimingi.

Vyskupas - populiariausias žmogus Telšiuose

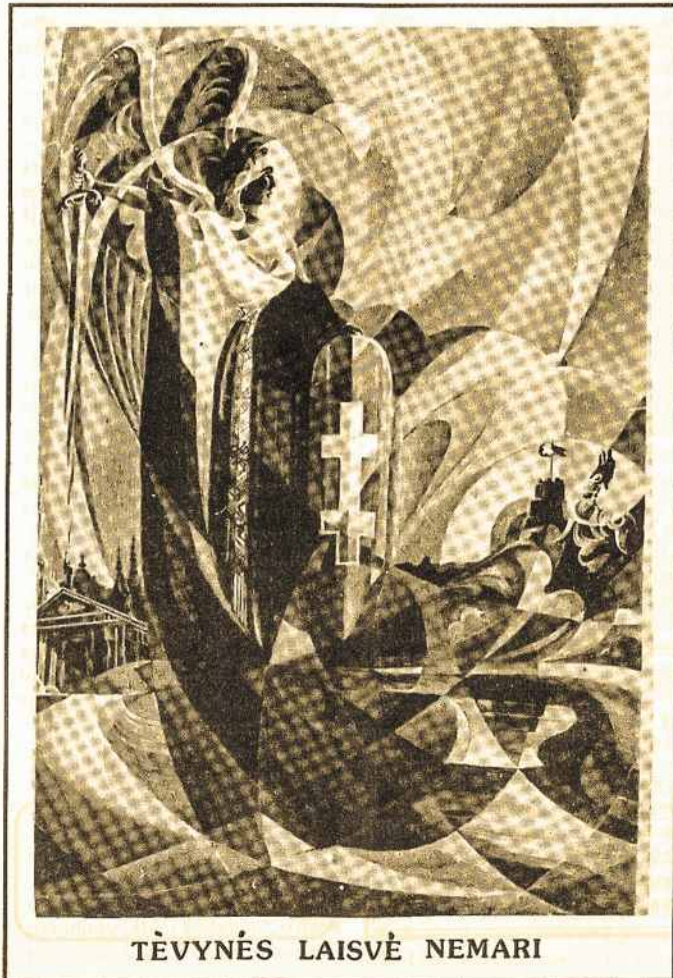
Jurga Cekatauskaitė

Telšių laikraščio „Kalvotoji Zemaitija“ iniciatyva neseniai pirmą kartą buvo surengti populiariausio rajone metų žmogaus rinkimai. Skaitytojai savo laiškais 1993 metų populiariausiu rajono žmogumi išrinko žemaičių vyskupą Antaną Vaičių. Jam įteiktas vardinis iš bronzos padarytas atminimo medalis su vyskupo Motiejaus Valančiaus atvaizdu. Medalio autorius - Telšių aukštesniosios dailės mokyklos dėstytoas Petras Gintalas.

Antroje ir trečioje vietoje, „Kalvotosios Zemaitijos“ skaitytojų manymu, galėtų būti ūkininkų sąjungos pirmininkas ir kunigų seminarijos dvasininkas.

Pasak telšiško žurnalisto Augustino Jonušo, vyskupas Antanas Vaičius pasižymi aukšta erudicija, mokėjimu bendrauti su žmonėmis, yra nuoširdus, šiltos sielos žmogus.

(Nukelta į 3psl.)

TĒVYNĒS LAISVĒ NEMARI

Naujųjų politinių metų garsenybė V. Žirinovskis sakosi žinąs, ko nori protu nesuvokiama Rusija, ir žada tapti jos prezidentu

„Lietuvos ryto“ spec. korespondento Maskvoje susitikimai su V. Žirinovskiu

Valdas Bartasevičius

Gruodžio 13-oji, pirmoji diena po Rusijoje įvykusio referendumo dėl konstitucijos ir rinkimų į Valstybės dūmą, Oostankino televizorių būvų pavadinta „naujųjų politinių metų“ pradžia. Ta proga kiaušą naktį rodytoje specialioje laidoje, kurioje dalyvavo visų partijų lyderiai, politikos, meno ir biznio žvaigždės, net buvo keliamos šampano taurės. Bet, pradėjus plaukti pirmiesiems rinkiminių apygardų duomenims, šio televizijos šou, į kurį pakvietimas kainavęs 800 dolerių, organizatorių veidai vis labiau niakėsi. Dar niuresni sėdėjo Rusijos vyriausybės nariai ir demokratinių judėjimų lyderiai, žurnalistams vis aiškines: svarbiausia, kad pritarta naujamai konstitucijai. Tačiau „Rusijos pasirinkimo“ bloką rėmę inteligentijos atstovai neslėpė nusivylimu. Žinomas publicistas J. Kariakinas net kreipėsi į šalį: „Rusija, tu pakvaišai, Rusija - atsipeikėk“.

O televizijos kameros vis dažniau kryo į Vladimirą Žirinovskį. Jis išdidžiai sėdėjo prie stalo ar vaikštinėjo po salę, nutaisęs rūšią nugalėtojo miną, ir nutviekstas nepaliaujamai blykčiojančių bliū, telekamerų lempų, priiminėjo vakaro dalyvių sveikinimus bei dalijo prie jo pripuolušiams, daugiausia Vakarų žurnalistams, interviu. Liberalų demokratų lyderis taip pat apsikeitė keliomis tulžingomis replikomis su Telmanu Gdlianu ir, kaip kalbama, tam jau nusisukus, dar kaukštelėjo pavymui per paukaušį ištiesto delno briauna.

Šį atsitikimą žurnalistai skubiai pagarsino visam pasauliui, kaip, beje, ir V. Žirinovskio pažadą pirmąjį arešto orderį išrašyti labai kandžiai jį parodijavusiam G. Chazanovui. Tačiau tai neturėtų per daug stebinti. V. Žirinovskio politikavimo stilius, atsiskleidęs dar pirmuosiuose viešuosiuose pasirodymuose 1991 metais - šokiruoti, stubinti ir kuo smarkiau, tuo geriau, kad tik būtų ką apie jį rašyti, kalbėti.

Jau suirus Sovietų sąjungai, 1992-ųjų žiemą po vieno „raudonai rudųjų“ mitingo man pasitaikė proga pakalbinti V. Žirinovskį, gerbėjų apsuptyje stoviniavusį prie „Maskvos“ viešbučio. Dalydamas autografus, jis pasakojo, kad ne tik prijungus prie Rusijos visas buvusias Sovietų sąjungos respublikas, be to, dar susigrąžins Lenkiją su Suomija, kaip karinės Rusijos imperijos „teisėtą“ žemes, bet ir panaikins visokias autonomijas. Esą bus tik gubernijos - Helsinkio, Varšuvos, Vilniaus.

Prasibroves artyn, pasiteiravau, ar jau numatytos ir gubernatorių kandidatūros.

„Iš kur jūs atvykote?“ - nedelsiant pasiteriavo V. Žirinovskis, ir išgirdęs kad iš Lietuvos, dūrė pirštą man į krūtinę, apžvelgė publiką galingu it aktorius balsu tarė: „Stai iš kur išplito visa ta „zaraza!“ Dar pranešė, kad jis, V. Žirinovskis, ateisias į valdžią ir todėl „ponas Landsbergis“ jau gali pradėti krauti lagaminus, nes, jei nespėsias pabėgti į Vakarų, tuoj pat bus išsiųstas į Sibirą. „Tačiau paprastai žmonėms niekas negresia, - sakė jis, - kaip, beje, ir tiems lietuvių žurnalistams, „kurie nemeluos.“ (...)

Nevengdami vadinti fašistu, net kartais baisėdamiesi, Vakarų žurnalistai dabar puola filmuoti, kalbinti bene didžiausią naują Rusijos politikos garsenybę - V. Žirinovskį. Praėjus porai dienų po rinkimų, labai prabangiam „Slavianskaja“ viešbutyje jis surengė spaudos konferenciją, kurioje atėjo tiek žurnalistų, kiek teko matyti nebent Kremliuje vyksant patiems svarbiausiems paleisto liaudies deputatų suvažiavimo debatams.

Ne ką mažesnė negu „Lietuvos“ kino teatro salė buvo sausakimša. Visus plotus, neužimtus kėdžių eilėmis, dešimtis telekompanijų užstatė kameromis, o prie vienintelio mikrofono išsiriškavo bene koks šimtas žurnalistų. Jau visus įpratines nesistebėti net pačiais agresyviausiais, kategoriškiausiais pasisakymais, šį sykį V. Žirinovskis nustebino netikėtai pasirodymas, sakytum, visai respektabiliu konstituciją, įstatymus ir net tarptautinę teisę gerbiančiu Rusijos politiku. Atradė, lyg jis siekė sudaryti įspūdį žmogaus, kuriam būtų galima per daug nesibaiminant patikėti vadovauti Valstybės dūmams, vyriausybei, ir nieko baisaus neatsitiktų, jei netolimoje ateityje jį net išrinktų prezidentu. V. Žirinovskis visaipten stengėsi pabrėžti, kad jis lojalus B. Jelcinui ir pasirodęs griežtai laikytis konstitucijos.

„Jei B. Jelcinas nuspreštų 1994-ųjų liepos mėnesį surengti naujus prezidento rinkimus, aš juose dalyvačiau ir laimėčiau, juolab kad pats Borisas Nikolajevičius gali ir nepanorėti iškelti savo kandidatūros. Bet jei jis nutars nepasitraukti iš savo posto iki kadencijos pabaigos 1996-aisiais, aš pritarisiu ir tokiame sprendimui - tai jo teisė. Palauksiu porą metų. Kaip tik tuomet švesiu savo penkiasdešimtmetį ir, tikiuosi, kad mano partija bei Rusijos liaudis ta proga man padovanos prezidento

postą. Net bijausi, kad 1996-aisiais jau gali niekas nesiryžti su manimi konkuruoti, o labai nenorėčiau būti vieninteliu kandidatu prezidento rinkimuose, nes man patinka kova“, - pasakojo V. Žirinovskis.

Beje, jis visiškai pritarė B. Jelcino nutarimui šturmuoti Baltuosius rūmus, jo metodams, malšinant spalio mėnesio pučą, kuo abejoja net kai kurie demokratinės stovyklos atstovai. „Prezidentas išgelbėjo šalį nuo pilietinio karo ir suirutės,“ - sakė V. Žirinovskis ir itin gyrė armijos ryžtą. „Mes niekuo nekaltiname kariškių. Jie atliko savo pilietinę pareigą, ir mūsų partija pasirodusi duoti atkirtį visiems, kurie drįsta šmeižti kariuomenę.“

V. Žirinovskis sakėsi palaikąs puikius santykius su armija ir paprašė beveik visą laiką tylėjusios savo palydos (joje buvo ir keli asmenys, pristatyti kaip kandidatai į būsimosios vyriausybės narius) perskaityti kelias telegramas, atsiųstas iš kariškių dalinių. „Jūs esate vertas būti mūsų lyderiu ilgus metus. Laukiame jūsų nurodymų“, - telegrafavo kažkurio garnizono karininkai.

Paklaustas, su kuria Valstybės dūmos politinė frakcija jis nedvejodamas sutiktų sudaryti koaliciją, V. Žirinovskis juokaudamas atsakė, kad pirmiausia su Moterų judėjimu, nes esą jo partija gausi visais atžvilgiais šaunių vyrų. Tačiau vardan Rusijos, sakė jis, neatsisakytų bendradarbiauti su bet kuria partija, net su smarkiai jį įžeidusiu „Rusijos pasirinkimo“ bloku. „Mums svarbiausia - tėvynė, o ne asmeninės ambicijos ar partinės simpatijos.“

Vienam žurnalistui nusistebėjus, kaip gali parlamento frakcijos lyderis grasinti, kad pirmąjį arešto orderį išrašytų jį parodijavusiam G. Chazanovui, V. Žirinovskis atsovė, kad jis tiesiog pajuo kavęs. „Tas estrados artistas yra dviejų valstybių - Izraelio ir Rusijos - pilietis, o mūsų partija nepripažįsta dvigubos pilietybės, todėl mes nelitūdujame, jei jis išvažiuotų iš mūsų šalies. Be to, Izraelyje įstatymas neleis jam taip įžeidinėti politinį lyderį, kaip jis leido sau Rusijoje įžeisti mane - jį iš tenai nedelsiant išsiųstų.“

V. Žirinovskis taip pat neigė įsigalėjusią nuomonę, kad jis esą antisemitas ir didžiarusiškasis šovinistas. „Šalyje iš tiesų kartais kyla antisemitizmo banga, bet mes tokių nuotaikų nekurstome. Jas kursto asmenys, save priskiriantys žydų tautai. O mūsų partija, atėjusi į valdžią, iš viso pasuose panaikins įrašą „tautybė“, - sakė V. Žirinovskis. Beje, kai jo paklausia, kokios jis tautybės (gimęs Kazachstane, be to, tėvavardis Volfovičius skamba aiškiai nerusiškai), V. Žirinovskis diplomatiškai atsako: mano motina - rusė, tėvas - juristas.

Jis pakomentavo ir kitą savo

teiginį, kad 99 proc. Rusijos vyriausybės narių ateityje būsia rusų tautybės žmonės. „Mūsų šalyje 82% gyventojų - rusai. Nesuprantu, kodėl tokios valstybės vyriausybėje negalėtų būti 99% šios nacijos atstovų, juo labiau kad mūsų partijoje maždaug tokia tautinė proporcija, nors mes visai nesidomime mūsų gretų etnine sudėtimi.“ Kartu jis prisipažino pritariąs, pasak jo, šimto milijonų žmonių norui „dažniau regėti Rusijos televizijos ekranuose mielus, simpatiškus rusiškus veidus“ ir dar patarė žurnalistams, kilus kokiems klausimams, atsiversti jo naujausią knygą. „Tegul ji tampa Jūsų parankine knyga. Antai Borisas Nikolajevičius ją labai atidžiai studijuoja - po vieną puslapį kas vakarą.“

Bent tris kartus spaudos konferencijoje V. Žirinovskis minėjo ir Lietuvos vardą. Paklaustas, ką turėtų pamanyti lenkai, išgirdę apie jo norą susitarti su Vokietija ir pasidalyti šią šalį, jis atsakė jog neketina niekur siųsti Rusijos kareivių. Net, priešingai, kuo skubiau pageidautų juos išvesti iš visų valstybių. „Dabar stebime mėginimus įtvirtinti pasaulyje amerikiečių tvarką. Mes norėtume, kad daugiau nebūtų jokių supervalstybių, jokios vienos šalies hegemonijos. Tačiau kelios valstybės gali susitarti visų labai bendradarbiauti kuriame nors regione, tarkime, prie Baltijos jūros, - paaikšino V. Žirinovskis ir dar pridūrė: Galima apsieiti be bendravimų kliudančių pasienio stulpų ir visoms tautoms draugiškai gyventi. Tegul lenkų vaikai mokosi lenkiškai, lietuvių vaikai - lietuviškai, tegul vyksta Sopoto ir Jūrmalos estrados festivaliai, į kuriuos mielai atvyksime ir mes, rusai.“

V. Žirinovskis buvo paklaustas ir apie savo planus dėl prijungti prie Rusijos buvusias SSRS respublikas, įskaitant ir Baltijos šalis. „Mes nenorime plėsti mūsų valstybės teritorijos. Bet esu įsitikinęs, kad greitai dalis buvusių SSRS respublikų, kai ten vis stiprės chaosas ir pilietinis karas, pačios su sąžaromis akyse prašys priimamos atgal į Rusijos sudėtį. Gal kai kurias iš jų mūsų vyriausybė, suderinusi su JTO, ir sutiks vėl priglobti, tačiau jau tik mūsų sąlygomis, tarkime, kaip Dušanbės, Jerevano, Baku gubernijas,“ - atsakė V. Žirinovskis.

Iš pradžių neatsakė į klausimą, kaip jis ketina ginti „skriaudžiamą“ rusakalbius Baltijos šalių gyventojus, vienai švedų žurnalistei pakartotinai pasiteiravus, V. Žirinovskis paaikšino: „Mes norime kuo skubiau iš visų šalių išvesti mūsų kariuomenę, tačiau niekuomet neleisime pažeidinėti rusų, gyvenančių užsienyje, pilietinių teisių. Bet naudosis ne karines, o tik ekonomines priemones. Mes sustabdysime pramonės produkcijos, žaliavų tiekimus. Man neseniai paskambino keli rusai iš Talino ir sako: mūsų mieste jau pasitaiko atvejų, kai nutraukiama tiekti elektrą. Aš jiems atsakiau: jei Estija nereguliuos savo santykių su Rusija, greitai visa šalis skendės

(Nukelta iš psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Published by E. Sidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

SAUGUMAS IR POLITIKA

Rašo dr. Jonas Kunca

V. Zirinovskio pažadai atstatyti rusų imperiją su Baltijos valstybėmis, Lenkija, Suomija ir Turkija sukėlė susirūpinimą ne tik Rytų Europoje, bet ir pasaulio politikos centruose: JAV ir V. Europoje. Nors Zirinovskis yra tik opozicijoje ir savo ketinimų negali kol kas įgyvendinti, kitaip gali būti po metų kitų. Politikos vingiai yra sunkiai atspėjami, o dažnai gana klasingi. Suprantama, jog Lietuva į tokius grasinimus negali ramiai žiūrėti.

Konfliktų, ypač tokių, kuriuos tikrai pralaimėtumėm dėl jėgų skirtumo mūsų nenaudai, reikia vengti. Tai nebūtų sunku, jei Vakaram netrūktų ryžto ir politinės vizijos aiškiai pasakyti, kad jie netoleruos Europos nepriklausomų valstybių agresijos, atseit, kad jie garantuoja tų valstybių teritorinį integralumą. Deja, bent iki šiol, Vakaruose matome svyravimą ir dėsimą, panašų į 1938-39 metų iššaukusį pasaulinį karą. Tai žinodami, neturim pasitenkinti prašymu įstoti į NATO. Kad mus priimtų, privalom įtikinti Europą ir Vašingtoną, jog teritorinio integralumo garantija būtų naudinga ne tik mums, bet Europai ir visam pasauliui, įskaitant Rusiją, kuri pamirštų pavojingas imperijos atstatymo avantiūras kitų valstybių sąskaiton.

Tarptautinė spauda sausio pradžioje pranešė, kad Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pateikė formalų prašymą NATO viršūnių konferencijai priimti Lietuvą į NATO eiles. Kitą formalų prašymą pateikė NATO generaliniam sekretoriui Mr. Manfred Worner, kad abu galėtų susitikti Briuselyje sausio 27 d.

Kartu negalim pamiršti kai derimės su Vakara. Prez. Jelcinas, tuoj po Lietuvos prašymo įstoti į NATO, įspėjo, kad ši organizacija nemėgintų plėsti savo įtakos į buvusias Maskvos žinoje Europos sritis. Maskva gal jaučia pavojų likti izoliuota. Vertėtų išaiškinti prez. Jelcinui, kad Lietuva buvo priversta ieškoti garantijų Vakaruose kaip tik dėl Rusijos opozicijos atstovo Zirinovskio nedviprasmiškų grasinimų ir kad ji nori su Rusija ir toliau palaikyti kuo draugiškesnius santykius, aišku, be jokio Lietuvos nepriklausomybės ar jos dalies atsisakymo.

Prez. Jelcinas ir kai kurie Vakarų politikai galėtų aiškinti, kad saugumo garantijų suteikimas stiprintų ultranacionalistų judėjimą Rusijoje. Išprovokavę Lietuvai ir kitų valstybių reakciją savo grasinimais, Zirinovskis ir jo sekėjai neturi teisės skųstis dėl logiškų

pasėkų. Šį klausimą būtų naudinga panagrinti Rusijos spaudoje.

Jei Maskva reikalautų sau ypatingų teisių taip vadinamojo jos interesų zonoje, tai patvirtintų jos imperialistinius ketinimus. Privalom būti atidūs, kad didieji nepasirašytų jų „interesų“ sričių sutarties, kaip padarė Stalinas su Hitleriu 1939 metais. Mūsų diplomatų Vilniuje ir užsienyje laukia didžiulės svarbos darbas, kuris turi būti koordinuojamas URM ir Prezidencijoje.

Kai oficialiai norime įsijungti į NATO, privalom kuo greičiau tam pasiruošti. Ekonomika, kariuomenė ir pati šalies administracija yra labai atsilikusi nuo V. Europos. Tokios Lietuvos niekas nenorės priimti į NATO narių tarpą. Vakarų greit nepavysim, bet skirtumą tarp jų ir mūsų galime ir turime sumažinti. Kova su nusikaltimais ir mafija jau pradėta. Jei ji bus tęsiama su tuo pačiu ryžtu, valdžia ją laimės. Tai būtų didelis įnašas į gyvenimo normalizavimą o taip pat į išdą, nes

mokesčius tada mokės visi. Yra vilčių išlaikyti tvirtą litą. Jei jos išsipildys, žymiai padidės investicijos, taupymas ir pakils krašto produkcija.

Lieka dar apvalyti administraciją nuo nesąžiningų tarnautojų, kurių skaičius per didelį mažai Lietuvai.

Kariuomenė, kuri galėtų bent kurį laiką pasipriešinti stipraus priešui invazijai, turi būti ne tiek skaitlinga, kiek gerai apmokyta ir apgalvotai apginkluota. Gal jau laikas perduoti visus ginkluotus dalinius vienai vadovybei, kuri vadovautų jų paruošime, apginklavime ir strategijos planų sudaryme. Vesdami apgalvotą politiką viduje ir išorėje žymiai sustiprinsim Lietuvos nepriklausomybę įtvirtinimą.

Vakarų apsisprendimas suteikti ar nesuteikti Pabaltijo, Rytų ir Vidurio Europai saugumo garantiją priklausys nuo Vašingtono, nes tik JAV gali tas valstybes priglausti po savo atominiu „lietsargiu“. Ką nutars Klintono politinis ir militarinis štabas, dar neaišku.

Mums skubu daryti spaudimą per JAV Kongresą ir Senatą, kad Baltieji Rūmai mūsų neapleistų vardan gerų santykių su Rusija. Nuolaidos Maskvai nesustiprins demokratijos ir ekonomijos Rusijos Federacijoje, o tik pažadins imperialistinių ir ekstremistinių elementų apetitus. Gi destabilizacija Europoje gali būti pradžia globalinio konflikto.

Mūsų viltis, kad prez. Jelcinas galutiniai įsitvirtins ir savo reformom pašalins ekstremizmo pavojų Rusijoje, neturi tvirto pagrindo. Valdyti dar reformuoti pakrikusią šalį, kurios gyventojai laukia staigių bet negalimų pagerėjimų, yra labai sunku. Varyti demagogiją apie imperijos ir gerbūvio atstatymą yra lengva. Nepatenkintos masės yra linkusios patikėti tokiom pranašystėm.

Verti dėmesio ir prez. Jelcino perspėjimai, kad NATO neturi plėsti savo įtakos į Rytus. Atseit, NATO neturi užstoti Rytų Europos valstybių, jei jas užpultų Rusija! Tie Rusijos prezidento perspėjimai darosi dažnesni ir griežtesni. Ar oficiali Maskvos politika nepanašėja į peršamą pono Zirinovskio?

Respublikos Prezidento Algirdo Brazausko pareiškimas dėl Lietuvos narystės NATO

Šiandien aš išsiunčiau laišką NATO Generaliniam Sekretoriui Manfredui Woernerui, kuriame, atsižvelgdamas į Lietuvos Seimo 1993 m. gruodžio 23 dienos rezoliuciją, kreipiausi su oficialiu prašymu priimti Lietuvai Respubliką į Siaurės Atlanto Sutarties Organizaciją.

Lietuva teigiama vertina iniciatyvą „Partnerystė vardan taikos“. Kartu tikimės, kad NATO šalių viršūnių susitikimas sausio 10-

11 dienomis atvers NATO duris Vidurio bei Rytų Europos šalims ir bus surastas būdas partnerystei palaipsniui pakeisti naryste.

Mes pilnai svokiamo, kad šiuo pareiškimu Lietuva pradeda naują sudėtingą ir atsakingą suartėjimo su Europos Sąjunga ir NATO etapą, pareikalaujantį ryžto, naujų sprendimų ir nemažų materialinių išteklių. Manau, kad daug kas paaikšės po mano vizito į Briuselį, numatyto š. m. sausio 27 dieną.

Si Lietuvos pozicija dėl narystės NATO nėra nukreipta prieš kaimynines valstybes ar kokias kitas Europos šalis, kurios visos turėtų surasti vietą naujosios mūsų žemyno saugumo struktūrose. Mes kaip ir anksčiau pasisakome už glaudų Baltijos šalių bendradarbiavimą visose srityse, taip pat ir gynybos, už saugumo ir stabilumo tvirtinimą visame Baltijos jūros regione.

Vilnius, 1994. I. 4 d. („L.A.“)

1993-ųjų „Metų žmogus“ ir svarbiausias įvykis

Baigiantis metams, daugelyje šalių renkamas „Metų žmogus“, vertinami svarbiausi šalies ir pasaulio įvykiai. Antri metai iš eilės „Lietuvos ryto“ užsakymu „Baltijos tyrimų“ viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų kompanija gruodžio mėnesį (1993 12 10 - 19) tyrė suaugusių Lietuvos gyventojų (vyresnių nei 15 metų) nuomonę šiais klausimais. Palyginus šių metų ir praėjusių metų atsakymus, galima pastebėti, kad Lietuvos žmonės tapo šiek tiek mažiau politizuoti. Nors politikai tarp populiaresnių žmonių ir užima pagrindinę vietą, žmonėms vėl svarbios ir kitos gyvenimo sritys - kultūra, sportas, menas.

Iš kitos pusės, šie metai kaip reta buvo gausūs svarbių įvykių. Tad įdomu, kas Lietuvos žmonėms atrodo svarbiausia.

1. „Metų žmogus“.

Apibendrinę 1003 Lietuvos gyventojų atsakymus, matome, kad: - iš viso buvo paminėti 68 asmenys; iš jų - 35 politikai;

- Lietuvos žmonės „Metų žmogumi“ Lietuvoje pavadino 4 sportininkus, 5 dvasiškius, 7 masinių informacijos priemonių atstovus; 13 kultūros ir meno veikėjų.

22 proc. Lietuvos gyventojų negalėjo nurodyti žmogaus, kurį pavadintų „Metų žmogumi“, o dar 4 proc. sakė, kad Lietuvoje tokio nėra.

„Metų žmogus“ - A. Brazauskas.

P. Lileikio nuotr.

Dažniausiai buvo nurodomi politikai: jų pavardės paminėtos 65 proc. atsakymų, kultūros ir masinių informacijos priemonių atstovus paminėjo 5 proc. atsakiusiųjų, sportininkų pavardės paminėtos 3 proc. atsakymų.

Kas yra Lietuvos „Metų žmogus“? Lietuvos gyventojų nuomone, tai:

1. A. Brazauskas	31 proc.,
2. V. Landsbergis	9 proc.,
3. E. Bičkauskas	6 proc.,
4. G. Vagnorius	3 proc.,
5. K. Antanavičius	3 proc.,
6. A. Slezevičius	3 proc.,
7. S. Lozoraitis	2 proc.,
8. A. Valinskis	2 proc.,
9. R. Ozolas	2 proc.,
10-11. S. Marčiulionis	1 p r o c . ,

A. Sabonis 1 proc.

2. O kokius šių metų Lietuvos įvykius žmonės laiko svarbiausiais? 1. Lito įvedimą 26 proc., 2. Rusijos kariuomenės išvedimą 22 proc., 3. Popiežiaus apsilankymą Lietuvoje 17 proc., 4. Prezidento rinkimus 16 proc., 5. V. Lingio nužudymą 2 proc. Šiuo klausimu 14 proc. Lietuvos gyventojų neturėjo nuomonės.

3. Kokius 1993-ųjų įvykius pasaulyje Lietuvos žmonės laiko svarbiausiais?

- Spalio mėnesio įvykius Rusijoje 29 proc.,
- Karą buvusioje Jugoslavijoje 6 proc.,
- Rinkimus Rusijoje 4 proc.,
- Popiežiaus apsilankymą Baltijos šalyse 2 proc.,
- B. Clintono inauguraciją JAV (Nukelta į 9-tą psl.)

Vyskupas - populiariausias žmogus Telšiuose

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Žurnalistas papasakojo, kad A. Vaičius palaiko plačius ryšius su pasaulio dvasininkais, savo pamoksluose, pasisakymuose visada gina lietuvių, mano, kad iš europinės kultūros reikia pasirinkti tik tai, kas tinka Lietuvai. A. Vaičius rūpinasi bažnyčių statyba Žemaitijoje. Šiuo metu jų čia statoma 17. (L.R.)

Griežta Rusijos ir nevienareikšmė kaimyninių šalių reakcija

Rusijos vadovybė labai greitai ir griežtai reagavo į Lietuvos Prezidento A.Brazausko laišką NATO generaliniam sekretoriui M.Worneriui, kuriame oficialiai pareiškta Lietuvos noras įstoti į NATO.

Rusijos prezidento B.Jelcino spaudos sekretorius V.Kostikovas, atsakydamas į Lietuvos pareiškimą įstoti į NATO, pareiškė, jog aljanso išplėtimas iki Rusijos sienų gali destabilizuoti šį regioną.

V.Kostikovo pareiškime sakoma, jog dėl oficialaus Lietuvos prašymo priimti ją į NATO jis igaliojtas pareikšti, kad noras stoti į tarptautines organizacijas yra pripažinta nepriklausomų valstybių teisė ir demokratinė Rusija gerbia tokias teises.

Tačiau kai kurių šalių, tarp jų ir Lietuvos Respublikos, skubėjimas tapti karinės politinės sąjungos narėmis, anot spaudos sekretoriaus, negali nekelti nerimo. Deja, sakoma pareiškime, polinkis į blokų psichologiją pasireiškia tuo momentu, kai didžiausios pasaulio valstybės atkakliai ieško mechanizmų šaltojo karo palikimui demontuoti, siekia kurti santykius pagal partnerystės principus taikos labui.

Pareiškime teigiama, kad demokratinė Rusija, jos nauja karinė doktrina, tarpvalstybinių santykių principai nesuderinami su bet kokiomis agresyviomis apraiškomis jos užsienio politikoje. Todėl šalių, pretenduojančių į NATO narystę, motyvai ir argumentai neįtikinami.

Rusijos prezidentui kelia susirūpinimą blokų sistemos plėtimo tendencija. Tokios tendencijos skatinimas prieštarautų skelbiamiems ketinimams kurti tarpusavio santykius, remiantis pasitikėjimo, partnerystės ir pusiausvyros principais.

V.Kostikovo teigimu, Rusijos prezidentas nerimauja dėl to, kad NATO išplėtimas priimant naujas nares - šalis, esančias prie pat Rusijos sienų, sukels neigiamą Rusijos viešosios nuomonės reakciją, skatins nepageidaujamą nuotaiškų stiprėjimą civiliuose ir kariniuose sluoksniuose ir galų gale gali destabilizuoti karinę politinę padėtį šiame labai svarbiame pasauliui regione.

„Prezidentas Borisas Jelcinas tikisi, kad šalių - Šiaurės Atlanto sąjungos narių - lyderiai, NATO vadovybė atsisakys pozicijos dviprasmiškumo tuo klausimu, kuris svarbus ir pasaulio likimui, ir Rusijos nacionaliniams interesams“, - sakoma pareiškime.

Rusijos derybų su Lietuva delegacijos vadovas V.Isakovas, komentuodamas Prezidento A.Brazausko oficialų prašymą priimti Lietuvą į NATO, pareiškė, kad „kiekvienos šalies reikalas yra pačiai spręsti savo klausimus“.

V.Isakovo nuomone, tai nesietina su Rusijos ir Lietuvos derybų procesu.

„JAV, Didžioji Britanija, Prancūzija yra NATO narės, tačiau mes plėtojame santykius su jomis, ir tai, kad Lietuva pageidauja įstoti į NATO, yra jos reikalas“, pasakė V.Isakovas.

Nevienareikšmė reakcija Lietuvos pareiškimas sukėlė ir kaimyninių valstybių valdančiuose

J. Varno pieš.

sluoksniuose.

Kaip pranešė agnetūra Reuter, Latvijos valstybės ministras santykiams su Baltijos ir Šiaurės šalimis G.Mejerovicus telefonu šiai agentūrai pareiškė, jog „mes esame visiškai patenkinti tuo, ką padarė Lietuva“. Pasak jo, ateis laikas, ir Latvija pasielgs taip pat.

Tiesa, G.Mejerovico manymu, jo šaliai dabar nėra prasmės oficialiai pasiprašyti į NATO, nes jos teritorijoje dar tebėra beveik 20 tūkstančių Rusijos kariškių.

O agentūra AP praneša, kad Estijos užsienio reikalų ministerijos politinio departamento direktorius T.Klaaras jai pasakė, jog Lietuvos prašymas priimti ją į NATO nebuvo suderintas su kitomis Baltijos valstybėmis ir „gali turėti priešingą poveikį“.

„Šis žingsnis gali būti tik simbolinis ir turėti labai nedidelę

praktinę reikšmę. Jis gali priversti NATO oficialiai atmesti šį prašymą, o tai neatitinka mūsų interesų“, - cituoja T.Klaarą agentūra AP.

Agentūrai Reuter, kaip galima spręsti iš jos pranešimo, šis Estijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimas pasakė tik tiek, kad jo šalis kol kas nesiruošia oficialiai pareikšti prašymo įstoti į NATO. „Mes suprantame stojimą į NATO kaip procesą, kurio pabaigoje ir pateiksime oficialų prašymą“, - pareiškė jis.

Lietuvos Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais J.Paleckis, pasakė, kad „Lietuva kaip Baltijos šalių vieningo žengimo šalininkė informavo Taliną ir Rygą dėl šio žingsnio“. O Estijos diplomato vertinimas, kad šis laiškas gali sukelti visiškai atvirkštinę reakciją, J.Palckiu neatrodo teisingas, nes mintį, kad

P.Gylio laiškas JAV valstybės sekretoriui

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys išsiuntė laišką JAV valstybės sekretoriui Warrenui Christopheriui. Jame ministras dar kartą priminė trijų Baltijos valstybių užsienio reikalų ministrų susitikimą su JAV valstybės sekretoriumi Rygoje ir padėkojo už nuolatinį JAV bendradarbiavimą su Lietuva ir kitomis Baltijos valstybėmis.

Lietuva, sakoma laiške, yra ypač suinteresuota siekti glaudaus bendradarbiavimo ir Jungtinių Amerikos Valstijų pagalbos nacionalinio saugumo ir gynybos srityse, stiprinant ekonomikos reformas ir demokratines institucijas.

Nors paskutinis Rusijos kareivis paliko Lietuvą, tačiau rašoma laiške, mes vis dar esame saugumo vakuumo zonoje. Svetimos kariuomenės buvimas Latvijoje ir Estijoje - viso regiono nestabilumo faktorius. Ypatinę susirūpinimą kelia didelis Rusijos kariuomenės susitelkimas Kaliningrado srityje ir Lietuva norėtų atkreipti tarptautinės bendrijos dėmesį į būtinybę demilitarizuoti šį regioną.

Laiške pažymima, kad Lietuvai nepriimtina dviprasmiška Rusijos „artimojo užsienio“ sąvoka. Nerimą kelia ir tai, kad po Rusijos parlamento rinkimų Rusijos užsienio politika gali tapti nacionalistiškesnė ir agresyvesnė Baltijos valstybių atžvilgiu.

Ministras pažymėjo, kad Lietuva, siekdama įsilieti į Vakarų politikos, ekonomikos ir saugumo struktūras,

laiko NATO būsimuoju savo garantu. Lietuva, kurioje nėra užsienio kariuomenės ir nacionalinių mažumų problemų, siekia stiprinti bendradarbiavimą su NATO. Mes sveikiname „Partnerystės vardan taikos“ iniciatyvą, tikėdamiesi, kad tai paskatins bendradarbiavimą „nuo partnerystės iki narystės“.

Užsienio investicijos yra svarbus veiksnys plėtojant mūsų šalies

ekonomiką. Siame kontekste JAV investicijos yra labai reikšmingos Lietuvai. Mūsų šalis ketina pasirašyti kelias sutartis su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, tarp jų - sutartį „Dėl investicijų skatinimo ir apsaugos“.

Laiško pabaigoje ministras pasveikino W.Christopherį ir jo šeimą su šventėmis.

URM informacijos ir spaudos skyrius - ELTA (L.A.)

AP, Reuter, Eltos, BNS ir „Lietuvos ryto“ inf.

Žmogus, kuriam persodinta širdis

Inga Liutkevičienė

Gruodžio 28-osios naktį Vilniuje buvo padaryta septintoji Lietuvoje širdies persodinimo operacija. Nusižudžius aštuoniolikos metų vaikiniui (iš pistoleto „Makarov“ šovė sau į galvą), jo artimieji sutiko padovanoti sunkiai sergantiems ir trokštantiems gyventi žmonėms žuvusiojo širdį ir inkstus.

Vilniaus universitetinės Santariškių ligoninės širdies chirurgijos klinikoje širdis buvo persodinta 29 metų Vitalijui Kudimovui. Operacija, vadovaujant klinikos vedėjui, profesoriui Vytautiui Sirvydžiui, truko šešias valandas.

Tą pačią dieną kitoje Vilniaus ligonijoje - universitetinėje nefrourologijos klinikoje Antakalnyje atliktos dvi inkstų persodinimo operacijos. Nusižudžiusio jaunuolio inkstai persodinti dvidešimt ketverių metų

vilniečiui ir devyniolikamečiui Trakų gyventojui.

Nefrourologijos klinikos vadovas profesorius Balys Dainys, apie operuotųjų sveikatą, pasakė: „Jų sveikatos būklė - tai normali pooperacinė būklė. Ligoniai jaučia pooperaciniam periodui būdingus skausmus. Persodinti inkstai funkcionuoja. Ligoniai mėgino pasidėti.“

Vilniaus universitetinės Santariškių ligoninės širdies chirurgijos klinikos reanimacijos skyriaus vedėjas Vaclovas Jurkūvenas informavo, kad V. Kudimovas, kuriam persodinta širdis, jaučiasi neblogai. Gruodžio 29-osios vidurnaktį ligonis atjungtas nuo dirbtinio kvėpavimo aparato. Širdies veikla, pasak gydytojo, patenkinama. Žmogus su svetimą širdimi jau kalba, valgo, daro lengus kvėpavimo gerinančius gimnastikos pratimus. (L.R.)

Kraštų bendruomenių valdyboms, Tarybų, Seimo nariams

Nuo pat savo kadencijos pradžios, taigi jau pusantros metų, PLB valdyba grumiasi su Lietuvos valdžia dėl už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių pilietybės ir dar labai mažai laimėjo. Manome, jog žinote, o jei pamiršote, tai pakartojame, kad 1991 gruodžio 5 priimtas ir tais pačiais metais gruodžio 11 įsigaliojęs naujas Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas Lietuvos pilietybę pripažino tik tiems už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams, kurie buvo Lietuvos piliečiai iki 1940 birželio 15 ir po tos datos iki 1990 kovo 11 patys iš Lietuvos pasitraukė arba buvo išvežti. Pilietybę taip pat buvo pripažinta ir jų vaikams, kurie gimimu neįgijo kitos valstybės pilietybės. Vaikams, gimimu įgijusiems tėvų gyvenamojo krašto pilietybę, Lietuvos Respublikos pilietybę nebuvo pripažinta. Tačiau ir tiems Lietuvos piliečiams „pripažintiems“ asmenims reikėjo pilietybę „atstatyti“, raštu pareiškiant Lietuvos reikalų ministerijai ar Lietuvos Respublikos diplomatinėms įstaigoms užsienyje, kad esi Lietuvos pilietis ir tai įrodyti dokumentais. Šitoks įstatymas Lietuvos pilietybę pripažino tik daliai už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių - tik tiems, kurie iš Lietuvos buvo išvyti arba išvežti po 1940 birželio 15 ir dar ne visiems jų vaikams, taip pat paneigiant pilietybę vaikams ir vėlesnėms kartoms.

Daugybei lietuvių, nors ir turėjusių Lietuvos pilietybę, bet iš Lietuvos išvykusiems anksčiau negu 1940 birželio 15 ir jų vaikams, vaikaičiams, ketvirtajai kartai pilietybę nebuvo pripažinta, nebent jie atsisakytų gyvenamojo krašto pilietybės ir persikeltų gyventi į Lietuvą, nekaltant jau apie tuos lietuvius ir jų palikuonis, kurie iš Lietuvos išvyko anksčiau negu 1918 vasario 16, t.y. prieš Lietuvai pasiskelbiant nepriklausoma valstybe. Tačiau ne visi ir piliečiams pripažinti už Lietuvos ribų gyvenantieji lietuvių gali ta teise pasinaudoti.

1993 gruodžio 7 papildytas Pilietybės įstatymas sako, kad lietuvių, „gyvenantys kitose valstybėse LR pilietybę atstato raštu pareiškę...“, kad jie yra Lietuvos piliečiai...“ Reikalavimas „raštu pareikšti“ atima galimybę įsigyti Lietuvos piliečių pasus visiems Australijos lietuviams, nors juos Lietuvos valdžia Lietuvos piliečiams tuo įstatymo papildymu ir pripažįsta, nes Australijos įstatymas sako, kad kiekvienas Australijos pilietis, bet kokiu raštu pareiškęs norą tapti kito krašto piliečiu, automatiškai praranda Australijos pilietybę. (Australijos LB

1993 gruodžio 7 papildytas Pilietybės įstatymas sako, kad lietuvių, „gyvenantys kitose valstybėse LR pilietybę atstato raštu pareiškę...“, kad jie yra Lietuvos piliečiai...“ Reikalavimas „raštu pareikšti“ atima galimybę įsigyti Lietuvos piliečių pasus visiems Australijos lietuviams, nors juos Lietuvos valdžia Lietuvos piliečiams tuo įstatymo papildymu ir pripažįsta, nes Australijos įstatymas sako, kad kiekvienas Australijos pilietis, bet kokiu raštu pareiškęs norą tapti kito krašto piliečiu, automatiškai praranda Australijos pilietybę. (Australijos LB

„Lietuvos ryto“ spec. korespondento Maskvoje susitikimai su V. Žirinovskiu

(Atkelta iš 2-tro psl.)

tamsoje, - ir, tarsi kalbėdamasis su estais, V. Žirinovskis „patarė“: „Kreipkitės į Vokietiją, Švediją, JAV ir laukite - tegul tos šalys jums padeda. Tegul jos pamaitina, pagirdo, apmenga, o, mes pasižiūrėsime, kaip jums seksis.“

(L.R.)

Jautrus pilietybės klausimas Ar Lietuva mus jau nurašė? Taip gali ir būti.

pirmininko Viktoro Baltučio raštas PLB valdybai 1993 lapkričio 23). Latvija ir estai savo kraštų piliečių pasus gauna neparasdami Australijos pilietybės, nes jiems jokio rašto rašyti nereikia. Tai kiek už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių tuo įstatymu gali pasinaudoti?

Iš tikrųjų tai labai mažai. Pagal šį įstatymą, pripažįstant pilietybę tik po 1940 birželio 15 iš Lietuvos išvykusiems lietuviams, Lietuvos piliečiams nebegali būti beveik visi Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus lietuvių (jų vaikai, vaikaičių vaikai, kurių ten yra daug tūkstančių) ir tūkstančiai JAV ir Kanadoje gyvenančių lietuvių, neskaiciuojant devyniolikto šimtmėčio pabaigoje ir dvidešimto pradžioje iš Lietuvos teritorijos išvykusių lietuvių palikuonių.

Tokiu Lietuvos pilietybės įstatymu visi už Lietuvos ribų gyvenantieji lietuvių yra pasijutę atstumti, Lietuvai nereikalingi, nepaisant visur skelbiamų iškilmingų šūkių, kad visur gyvenantieji lietuvių yra viena ir ta pati tauta ir kad visi vienodai turi dirbti okupanto sugriautos Lietuvos valstybės atstatymo darbą, savaime aišku, prisidedant ir lėšomis: jungdamiesi į bendras verslo įmones, investuodami arba tiesiog dovanodami technikos priemones, medicinos įrangą, vaistus ar net pinigus.

Tiesiog sunkiai suprantama dabartinių Lietuvos vadų galvosena, kai tikrai jie vienaip kalba, bet visiškai kitaip daro. Būdingas pavyzdys Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojo Socialdemokratų frakcijos Seime vadovo Aloyzo Sakalo 1993 lapkričio 4 *Atgimime* (nr.46) išspausdintas rašinys „Išėjimo vaidmuo atsikuriančios Lietuvos gyvenime“, kuriame šis vienas iš iškilesnių Lietuvos vadovų aiškina, kad už Lietuvos ribų gyvenantieji lietuvių (p. Sakalui jie nėra net išėjimais, pagal jį išėjimais iš viso nėra) „išsaugojo pilietybę“, visi „...esame viena, vientisa tauta... vienos politinės bendruomenės lygiateisiai nariai“. O kai tuos „vienos politinės bendruomenės narius“ - taigi Lietuvos valstybės piliečius - Lietuvos Seimas buvo paprašytas įteisinti pilietybės pripažinimo įstatymu, socialdemokratų frakcija Seime ne tik neparuošė ir nepateikė jokio savo pasiūlymo, kad visiems „pilietybę išsaugojusiems, vienos vientisos tautos, vienos politinės bendruomenės lygiateisiams nariams“, taigi visiems už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams būtų pripažinta toji jų „išsaugota“ pilietybę, bet pasisakė prieš beveik visus kitus mums palankesnius pasiūlymus, o 1993 gruodžio 7, svarstant paskiausiai pataisą, frakcijos narys Rudys (nors sakėsi kalbą tik savo vardu), sakė, kad „...kas noris Lietuvos pilietybės, tegu atsisakąs kitos valstybės pilietybės...“, nors kitos valstybės pilietybę turėdamas, jis išsaugojo ir savąją - Lietuvos. O ta išsaugota pilietybę yra ne kokia kieno nors

prielaida ar išsigalvojimas, bet įstatymine nuostata, niekada nenustojusi veikti Amerikos žemyne gyvenančių lietuvių atžvilgiu. Ji yra tokia.

Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos potvarkis Nr. 50745, paskelbtas 1937 balandžio 15 sako, kad: „Ministrų Kabineto 1937 sausio 28 išaiškinimu, Lietuvos pilietis, tapęs bet kurio Amerikos krašto piliečiu, nenustoją Lietuvos pilietybės“ (Lietuvos ambasadoriaus Jungtinėms Tautoms Aniceto Simučio straipsnis *Darbininke* 1992 vasario 28). Šitokį Nepriklausomos Lietuvos valdžios nutarimą priimant dėmesin, kyla labai rimtas klausimas: ar Aloyzas Sakalas, jo vadovaujama socialdemokratų frakcija ir visas Seimas iš viso turi tiesę Amerikos žemyne gyvenantiems lietuviams 1937 sausio 28 Nepriklausomos Lietuvos Ministrų Tarybos nutarimu pripažintos Lietuvos pilietybės nepripažinti? Juk 1990 kovo 11 aktu Lietuvos Aukščiausioji Taryba atkūrė 1918 vasario 16 paskelbtą Nepriklausomą Lietuvos valstybę su visais joje veikusiais įstatymais, valstybę, kurią daugelis Vakarų pasaulio valstybių pripažino, įskaičiuojant Australiją ir visas Pietų Amerikos šalis, kuriose gyvena lietuvių, tai kodėl dabartinė Lietuvos valdžia atsisako tų įstatymų laikytis? Panaikinti jų ji negali, nes 1990 kovo 11 atkurtos Nepriklausomos valstybės įstatymai gali galioti tik pirmyn, bet ne atgal.

Įdomu, ar buvusios Lietuvos Aukščiausios Tarybos ir dabartinio Seimo nariai visa tai žino? Jeigu nežino, tai kodėl jie, ruošdami naujus įstatymus, nepasistengia sužinoti? O jeigu žino ir nekrepia dėmesio, tai tokį jų pasielgimą reikia laikyti sąmoningu už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių turimos Lietuvos pilietybės atėmimu. Ir ne teisiniu, bet nieku nepateisinamu grynai diktatorišku veiksmu.

Reikia paminėti ir dar vieną būdingą reiškinį. Gruodžio 7 priimtame pilietybės įstatymo papildyme pirmas sakiny yra toks: „Lietuvių kilmės asmenys, prieš 1940 birželio 15 turėję LR pilietybę, ir jų vaikai, taip pat ir kiti asmenysLR pilietybę atstato...“

Kas yra tie kiti asmenys? Lietuvių? Turbūt - ne. Ar nereikia suprasti, kad tai yra Lietuvos pilietybę turėję kitataučiai? Jeigu taip, tai šis papildymas dar įžūliau paniekina už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvius, nepripažindamas pilietybės jau piliečiams pripažintų lietuvių vaikaičiams, bet pripažindamas ją kažkokiems kitiems asmenims, mūsų manymu - kitataučiams.

Taip mūsų pilietybės reikalams susiklosčius, PLB valdyba susiduria su klausimu - ką daryti toliau? Nuleisti rankas ir sutikti su padėtimi ar ir toliau grumtis su Lietuvos valdžia?

Kol kas išeitis lyg ir būtų. Į PLB valdybos pirmininko Broniaus Nainio laišką atsakydamas, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas (atsakymas paskelbtas *Pasaulio*

lietuvių, 1993 lapkričio laidoje), pasiūlė sudaryti komisiją. Stai kaip Lietuvos prezidentas rašo:

„Suprantu Jūsų susirūpinimą dėl už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių pilietybės. Noriu patikinti Jus, kad Seime dar kartą turėtų būti svarstoma ši problema. Tikiuosi, jog bus priimtas įstatymas, leidžiantis išseivijos lietuviams be didesnių kliūčių gauti Lietuvos pilietybę. Su tuo glaudžiai siejasi ir turto grąžinimas. Manychiau, kad geriausia būtų sudaryti komisiją iš kompetentingų Lietuvos ir išseivijos žmonių, kuri pateiktų svarias ir įgyvendintinas rekomendacijas.“

PLB valdybos įgaliotais vicepirmininkas Rimas Cesonis dabar rūpinasi komisijai narių telkimu iš už Lietuvos gyvenančių lietuvių. Jų sąrašas Lietuvos prezidentui bus pasiūstas dar šiais metais. Prezidento Brazauskos rūpestis bus paskirti atstovus iš Lietuvos. Kada ši komisija pradės veikti, kol kas neaišku, tačiau jaučiame, kad visam tam vyksmui reikės ilgesnio laiko, taigi ir kantrybės, nors PLB valdyba rūpintis kaip galima spartesniu komisijos darbu ir reikalo vilkinti nebandys. Bet mums labai reikia aiškaus, skubaus ir gausaus Kraštų Bendruomenių valdybų, tarybų, PLB Seimo narių ir visuomenės pritarimo. Jums visiems jau anksčiau buvo paskelbtas ir pakartotas PLB valdybos principas, bet leiskite čia jį dar kartą priminti:

Lietuvos pilietis yra kiekvienas nuolat Lietuvoje gyvenantis žmogus ir kiekvienas už jos ribų gyvenantis lietuvis, nepaisant, kada ir kokiomis aplinkybėmis jis būtų iš Lietuvos išvykęs, kada ir kur būtų gimęs, kokios jis būtų kartos, kokios valstybės pilietybę jis turėtų ir kokiame krašte jis gyventų.

Lietuvio sąvoka - jo lietuviška kilmė, kraujo giminystė.

Už pilietybės pažymėjimą - Lietuvos Respublikos pasą - iš už Lietuvos ribų gyvenančio lietuvių neturi būti reikalaujama atsisakyti gyvenamojo krašto pilietybės ir grįžti į Lietuvą gyventi.

Jūsų prašome padėti šį principą įgyvendinti. Prašome valdybas, paskiras LB tarybas bei PLB Seimo narius atitinkamus raštus rašyti Lietuvos prezidentui, per įvairius susirinkimus, o ypač per Lietuvos Nepriklausomybės šventės ruošiamus minėjimus priimti Lietuvos prezidentui adresuotas rezoliucijas. Visų raštų bei rezoliucijų nuorašus siųsti Lietuvos Seimui, Vyriausybei, išseivijos ir Lietuvos spaudai. Juk visi žinome ir suprantame, kad Lietuvos valdžia, pilietybės klausimą spręsdama, visų už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių atžvilgiu pasielgė neteisingai ir neteisėtai, todėl ir turim reikalauti, kad ši jos klaida būtų atitaisyta.

Patogumui reikiami adresai:

Lietuvos prezidento ir Seimo - Gedimino pr. 53, Vilnius, Lietuva.
Vyriausybės - Gedimino pr. 11, Vilnius 2025, Lietuva.

Laimingų Naujųjų Metų.

Bronius Nainys,
PLB valdybos pirm.
Lemont, 1993 gruodžio 13

43-ji Sporto Šventė Melbourne

Negalint didesniai sportininkų skaičiui dalyvauti Hobarte, ALFAS valdyba, susitarę su Melbourne Sporto Klubu „Varpas“ valdyba, nutarė 1993-ųjų metų sporto šventę rengti Melbourne. Nors laiko buvo likę tik apie 3 mėnesiai, tačiau „Varpo“ valdyba vadovaujama labai energingo savo pirmininko Rimo Mickaus, padedant kitiems valdybos nariams J. Dagieniui, R. Mačiulaitienei, A. Skimbirauskui, A. Kristens ir eilei paskirto sporto šakų vadovų, šventę surengė labai gražiai. Ypatingai buvo įdomu šventės metu matyti daug varpiečių sporto veteranų, kurie atliko įvairius darbus ir tuo labai prisidėjo prie sėkmingo šventės pravedimo. Šie sporto veteranai tikrai gali būti pavyzdys ir kitų klubų veteranams, kurių daugumas pakabinę ar visai į kampa numetę savo sportines uniformas, pamiršo, kad kada tai ir jie atstovavo savo klubus ir tada kažkas tai jiems padėjo ir jais rūpinosi, šiandien visiškai dingio iš savo buvusių klubų gyvenimo, o darbo visuomet yra ir jie visi ir vėl yra laukiami.

Sportininkai į Melbourne pradėjo važiuoti jau Kalėdų švenčių dienomis ir ten registruotis, gaunant ir visus nurodymus. Aš pats šį kartą neplaukiau Australijos laivyno komandierio ir jų jachtų kapitono Algio Dičiūno laivu, bet važiuojuose jo automobiliu. Jo iškiliosios sportininkės dukros į Melbourne pas savo senelius atvyko anksčiau. Jau senai buvo kai aš į Melbourne važiuoju automobiliu. Tačiau puikus Sydney'aus oras ir geri keliai, kelionę padarė tikrai maloniai ir buvo smagu po vasaros kelionių Lietuvoje ir vėl pamatyti australišką gamtą, eukaliptus ir daugybę besiganančių laukuose avių ir karvių. Kelionė ir neprailgo, nes įdomūs komandierio A. Dičiūno pasakojimai iš laivyno ir jūrinių gyvenimo, buvo tikrai labai įdomūs. Tik artėjant prie Melbourne, pasikeitė ir oras. Vietoj gražios ir šiltos Sydney'aus paliktos saulutės, atėjo stiprus vėjas su dar stipresniu lietu. Gal dėl to ir mano vairuotojas komandieris, pajutęs vandenį, nepastebėjo, kad mūsų sausumos automobilis benzino rodyklė jau kone prie galo priartėjo. Tačiau laimingai pasiekėme pirmą degalų garažą ir nereikėjo su automobiliu „plaukti“ per Viktorijos lietu. Pasiekus šaltąjį Melbourne, jau reikėjo ir megzintis iš maišo traukti, tačiau atvažiavę į A. Dičiūno uošvų E. Marganavičių višingus namus, tuoj pat sušilom ir buvau net ir jo pačių bičių medumi pavaišinti. Melbourne gyvenau pas Sydney'aus „Kovo“ veterano Vlado Sreiderio seserį Juliją, kuri ne tik labai gražiai mus abu priėmė, bet buvo ir mūsų vairuotoja, vežiodama po įvairius sporto stadionus.

Šventės atidarymas

Oficialiai šventę prasidėjo pamaldomis kurios vyko lietuvių laikomoje St. Mary Star of the Sea bažnyčioje. Nors oras buvo ir labai šaltas ir lietingas, tačiau sportininkai su savo vėliavomis ir garbės palyda, gausingai pamaldose dalyvavo. Pamaldas laikė nuoširdus sportininkų bičiulis kun. dr. Pr. Daublys. Savo sportininkams skirtuose pamokstuose jis visuomet iškelia sporto ir fizinio auklėjimo reikšmę jaunimui ir jo jau ne pirmą

kartą pasakyti žodžiai sportininkų pamaldų metų yra ypatingai reikšmingi mūsų sportino jaunimui, nes sportuodams jaunimas, moka ir save suvaldyti ir būti viskam atsparus. Pamaldų metų, nepabūgę blogo oro ir lietaus, vadovaujami P. Morkūno, vargonais Z. Prašmutaitei pritariant, gražiai giedojo Melbourne parapijos choras.

Atidarymo iškilmės vyko Albert Park Krepšinio stadione. Šioje 43-jo sporto šventėje dalyvavo apie 200 sportininkų, atstovaudami: Adelaidės „Vyti“, Geelongo „Vyti“, Canberos „Vilką“, Hobarto „Perkūną“, Brisbanės „Baltiją“, Sydney'aus „Kovą“ ir Melbourne „Varpą“. Grojant lietuviškų maršų garsams, į aikštę išvygiavo trys varpiečiai, nešdami Australijos, Lietuvos ir Sporto Švenčių vėliavas, juos sekant visų klubų sportininkams. Sugrojus Australijos ir Lietuvos himnus, atidarymo žodį tarė šventės šeimininkas „Varpo“ pirmininkas R. Mickus. Pristatęs šventėje dalyvaujančius sportininkus ir savo valdybos narius, jis pasveikino visus šventės dalyvius, palinkėdamas visiems daug sportinės laimės varžybų metu. Sekantį sveikinimo žodį tarė ALFAS valdybos pirmininkas A. Laukaitis, pasveikindamas visus ir pasidžiaugdamas, kad, per tokį trumpą laiką melbourniškai sportininkai ir jų rėmėjai įstengė surengti šią 43-ją sporto šventę.

Sportinę prisaiką: - Mes, Australijos lietuviai sportininkai, susirinkę į savo metinę sporto šventę, iškilmingai pasižadame garbingai varžytis šiose žaidynėse, kuriose mes dalyvaujame mus visus jungiančios Lietuvos kilmės vedini, pasižadame ištikimai ginti savo klubo vardą ir siekti pergalės ne asmeninei, bet sporto garbei. To siekdami visuomet atsiminsime, kad garbingas dalyvavimas Lietuvos sporto šventėje, yra svarbesnis, negu laimėjimas bent kuria kaina.

Tą perskaitė „Varpo“ sportininkai G. Statkutė ir M. Zdanis.

Sporto šventės dalyvius raštu sveikino Lietuvos Tautinio Olimpino K-to atstovas Australijoje J. Jonavičius, Australijos Lietuvių Katalikų Federacija, Lietuvių Kooperatinė Kredito D-ja „Talka“ ir Australijos Lietuvių Fondas.

Atidarymo metu labai gražiai tautinius šokius pašoko D. Antanaitienės vadovaujamos „Gintarelių“ grupės jaunieji šokėjai.

Oficialiai 43-ją Sporto Šventę atidarė ALFAS pirmininkas A. Laukaitis.

Maršams palydinti ir sportininkams palikus aikštę, pirmąsias krepšinio rungtynes žaidė Melbourne „Varpo“ I komanda prieš Adelaidės „Vyčio“ vyrus ir laimėjimą atsiekė varpiečiai.

Šios atidarymo dienos vakare vyko susipažinimo vakaronė, kur jaunimas, prie farsios ir jo mėgiamos muzikos, praleido smagu vakarą ir čia užsimezgė pirmos pažintys tarp svečių ir savųjų.

Klubų atstovų posėdis

1993-ųjų metų sporto klubų atstovų posėdyje dalyvavo Adelaidės „Vyčio“, Brisbanės „Baltijos“, Geelongo „Vyčio“, Melbourne „Varpo“, Sydney'aus „Kovo“ ir vėliau atvykusio Hobarto

„Perkūno“ atstovai. Raštu apie savo veiklą pranešė Canberos „Vilkas“ ir Perth'o „Tauro“ sporto klubai.

Suvažiavimą atidarė ALFAS pirmininkas A. Laukaitis, paprašydamas visus atstovus atsistojimu ir tylos minute pagerbti neseniai mirusį Australijos lietuvių Sporto Tėvą ir ALFAS Garbės narį Leoną Baltrūną.

Patvirtinus dienotvarkę, ALFAS pirmininkas A. Laukaitis savo metiniame veiklos pranešime plačiai apžvelgė jo valdybos nuveiktą darbą. Au apgailestavimu jis pabrėžė sporto švenčių pasiekimą iš Hobarto į Melbourne, prašydamas atstovus ateityje, darant galutinius sprendimus, juos vėliau ir vykdyti. Pirmininkas plačiai papasakojo apie įvykusius nemalonumus su viešėjusiais Kauno „Zalgirio“ krepšininkais vėliau su žymiuoju Lietuvos krepšininku R. Kurtinaičiu, bei kitais čia buvusiais Lietuvos žaidėjais, kurie buvo taip negražiai apgauti vieno neseniai iš Lietuvos atvykusio jaunuolio. Nors ALFAS ir neturėjo su jais jokių susitarimų, tačiau, atsidūrę bėdoje, jie kreipėsi į jo valdybą bei paskirus klubus ir jie jiems padėjo. Pirmininkas plačiai papasakojo apie savo buvimą Lietuvoje, ten turėtus susitikimus su sportine Lietuvos vadovybe ir apie būsimas 1995-ųjų metų Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Jis prašė jau dabar visus klubus registruoti savo žaidėjus, norinčius dalyvauti šioje šventėje ir pradėti tam ruoštis.

ALFAS valdyba turi labai tamprius ir artimus ryšius su Lietuvos Sporto Departamentu ir Tautiniu Olimpiniu Komitetu. Pirmininkas perskaitė raštą, kuriame L.T.O.K. prezidentas pranešė, kad jie ir vėl savo atstovu paskyrė Adelaidėje gyvenantį J. Jonavičių ir pranešė, kad jo darbas turi būti koordinuojamas su ALFAS vadovybe neprieštaraujantis ALFAS statutui. Gaila tik, kad J. Jonavičius, kaip kad ir visi kiti mūsų sporto klubai, arba sportinį darbą dirbantieji čia, niekada nedarė savo veiklos pranešimo suvažiavimui ko jau kelinti metai

PADEKA

Jei bent vienam kenčiančiam ištiesite pagalbos ranką, jūs sustiprinsite ne tik jį, bet ir žmogiškumą savo širdyje.

Šiandien Lietuva - lyg ilgą laiką karščiavęs ir apleistas liginis - kyla naujam būviui. Kyla sunkiai, atsiremama į tikėjimą, viltį, sąžiningumą, darbštumą. Jaudinantis yra mūsų Tėvynės lūkestis, kad nei viena jos dukra ar sūnus neliks abejingi Lietuvos likimui.

Tik kilniu poelgiu galime pavadinti kiekvieną mūsų tėvynainio konkretų veiksma, padedantį Lietuvoje vykstančioms pertvarkoms, reformoms, atgimimui. Toks kilnus poelgis yra ir Australijos lietuvių pagalba diebetu sergantiems vaikams. Ši klatinga

pasigenda suvažiavimo atstovai.

Pirmininkas pranešė, kad vietoj L. Baltrūno į Lietuvos patikėtinių Tarybą, kuri renka ypatingų nuopelnų pasaulio lietuvių krepšininkus, įrašomus į „krepšinio šlovės“ knygą, yra paskirtas dr. L. Petrauskas. Šie abu krepšininkai yra iš Australijos įrašyti į šią knygą.

Pirmininkas nuoširdžiai padėkojo Perth'o sportininkams ir vadovams, nuoširdžiai ir gražiai priėmusiems Lietuvos jaunas dviratininkes. Baigdamas savo žodį jis padėkojo savo valdybos nariams N. Wallis-Grincevičiūtei ir P. Andriejūniui už nuoširdų darbą, o taip pat ir visų mūsų sporto klubų valdyboms už gražų bendradarbiavimą dviejų metų laikotarpyje. Išdininko ir Revizijos komisijos pranešime buvo duota visos finansinės detalės, nerandant jokių piniginių neaiškumų.

Klubų pranešimuose atsispindėjo mūsų lietuviškas sportinis darbas čia. Vieni klubai stovi geriau, kiti blogiau ir jaučiamas jau eilę metų esantis geresnis ar blogesnis veiklos ratas. O tas priklauso nuo valdybos darbo ir priaugančio jaunimo kaip jis yra įtraukiamas į sportinę veiklą. Stebėtina gražiai atsigavo Adelaidės ir Geelongo klubai, kuriems pradėjo vadovauti ... moterys. Didžiausia visų klubų problema yra pinigai, kurių daugumas yra išleidžiama sporto salių nuomai, registracijoms ir uniformoms. Tačiau, nors ir su sunkumais, ateitis yra graži, jaunimas mėgsta mūsų sporto klubus.

Į naują ALFAS valdybą vienbalsiai buvo išrinkta senoji iš Sydney'aus valdyba tai: A. Laukaitis, N. Wallis ir P. Andriejūnas, ALFAS Garbės nariu buvo išrinktas Sydney'aus „Kovo“ žinomas sportininkas ir veikėjas Petras Andriejūnas. Baltų Sporto šventę organizuos Adelaidės „Vytiš“ ir ji įvyks 1994 metais birželio mėn. ALFAS valdyba buvo įpareigota paruošti naujas krepšinio uniformas. Suvažiavimas praėjo labai gražioje ir darbingoje nuotaikoje.

Antanas Laukaitis
(Bus daugiau)

liga pakerta tūkstančius likimų. Ir tikime, kad tie, kurie pagalvojo, kaip padėti Lietuvos vaikams, nori tik vieno: laimingos, šviesios Lietuvos. Ne daugiažodžių padėkų su aukšniais įrašais, o gyvenimui pakelti, gerumu patikėjusiu, didele viltimi apdovanotų laimingų Lietuvos vaikų veidų ir jų norų užaugti Tėvynei ir pasauliui. Bet mes, Kauno klinikų medikai, vistiek norime iš visos širdies padėkoti Australijoje gyvenantiems tėvynainiams už jų rūpestį, už pastangas padėti mums, palaikyti šviesią viltį ir tautiečių bendrumą. Tegul šioje kukloji mūsų padėkoje skamba ir vaikų žodžiai ir jų juokas ir tegul šviečia jų akys - be baimės ir kančios.

Didelis širdingas aciū, brangieji.

Dr. Bronė Urbonaitė
Lietuvos vyriausioji vaikų endokrinologė

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Dainos garsais „Sambūris“ skinasi kelią į Lietuvą

Rašo Alisa Baltrukonienė

Iš tiesų Melbourne Dainos Sambūris, tai talentingas savitas dainininkų vienetas, kuris pasižymi dideliu kūrybiniu reiklumu ir atsakingumu. Dainos Sambūris gyvuoja ir dainuoja jau 44 metus ir per tą laiką jis džiugino ne tik Australijoje gyvenančius lietuvius. Sambūriečiai žengdami į savo gyvavimo 45-tus metus, nori savo veiklą apvainikuoti kelione į Lietuvą, į pasaulio lietuvių Dainų Sventę.

Gruodžio 5 d. jie suruošė Melbourne Lietuvių Namuose puikų koncertą, kurį ilgai prisiminsime. Koncertą jie pavadino „Kelias į Lietuvą“, kurio pasiklausyti susirinko daug melbourniškų ir iš apylinkių dainos mylėtojai ir jie sklidinai pripildė Melbourne Lietuvių Namų koncertų salę.

Koncertą atidarė ir susirinkusius pasveikino choro pirmininkė Danutė Lynikienė ir ji pakvietė Hillary ir Petrą Kružus pristatyti tolimesnę programos eigą lietuvių ir anglų kalbomis.

Dainos dainuotos šitame koncerte bus išpildytos ir Lietuvoje atskiruose koncertuose, o taip pat Vilniuje ir Kaune šiais metais pasauliniame Dainų festivalyje.

Koncerto programa buvo sudaryta iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje devynios dainos, iš kurių 5-ias harmonizuotas liaudies dainas skambiai padainavo mišrus Dainos Sambūrio choras.

Vyrų choras visada maloniai sutinkamas ir jų malonias, nuotaikingas išraiškas. Jie atliko dvi dainas: muz. A. Makačino „Balnojau žirgelį“ ir muz. S. Paulausko „Jūreivių maršą“, kuris ypatingai energingai skambėjo ir jie susilaukė garsių aplojimų.

Antroje koncerto dalyje vyravo išeivių kompozitorių dainos: Sydnejiško Broniaus Kiverio, Geelongiško M.K. Klajūno (Mečio Kymanto), žodžiai Melbourniškės Irenos Vakarytės, Amerikos lietuvių kompozitoriaus Broniaus Budriūno ir Kanados liet. komp. Jono Govedos.

Gražiai buvo parinkta Dainos Sambūrio programa, kas parodys broliams lietuviams Tėvynėje, kad išeiviai, kovodami už Lietuvos nepriklausomybę, šalia savo kasdieniškų sunkių darbų, neapleido ir lietuviškos kultūros, ypač lietuviškos dainos ir kūrybos.

Iš dešimties antroje dalyje parinktų dainų gražiai skambėjo mišraus choro padainuota daina M. Sodeikios, Amerikos išeivio dainą „Siaurės Pašvaistė“. Gerą įspūdį padarė ir muz. B. Kiverio parinkta daina „Man Skamba Toliuos“ žodžiai Vinco Kazoko. Choras palinksmo visus su „Waltzing Matilda“. Australišką „Swagman“ suvaidino ir lūpine pagrojo Donatas Juknevičius.

Ypatingai mane nustebino ir sužavėjo solistės Birutės Kymantienės išvystytas talentas, ant kiek jos balsas yra pagerėjęs. Abejose programos dalyse ji solo padainavo po dvi dainas, o su choru dvi solo partijas.

Pirmoje koncerto dalyje Birutė padainavo dvi arijas prancūzų kalba: „Me voici dans son boudoir“ - štai aš tavo miegamam - iš operos „Mignon“, o iš operos „Carmen“ -

„Habanera“ - G. Bizet. Pasirodo Birutė yra Viktorijos State Operos choro narė.

Zymiai praturtino Birutė choro programą. Abi arijos atliktos profesionaliai. Apdovanota ji stipriu mezo soprano balsu, laisvų judesių vaidyba, gera laikysena scenoje, tinkamai parinkta apranga. Tas gali nuvesti ją primadonos keliu. Štai, mūsų Birutė! Melbourne gali didžiulius.

Antroje koncerto dalyje, vienos dainos pradžioje, Birutės pamiršti žodžiai nesumenkino jos visumos pasirodymo. Puikiai ji padainavo dvi dainas: „Mano Gyslomis Nemunas Teka“ - muz. M.K. Klajūno, žodž. I. Vakarytės ir S. Cerienės „Lietuvos Laukai“. Tas išaukė publikos nuosirdų jos įvertinimą.

Melbournio Tarptautinis Chorų Festivalis

Jau antri metai, gruodžio mėnesį, Melbournio Como Centre vyksta Tarptautinis chorų festivalis. Šiame Festivalyje pasirodo jaunimo, suaugusių chorai, priimdami į savo tarpą ir ansamblio tipo grupes.

Antrą kartą šiame Festivalyje dalyvavo ir Geelongo choras „Viltis“. Pernai, gavę pakvietimą į šį konkursą, labai nustebome, bet kaip paaiškėjo, bekoncertuodami Geelonge Pako Festeje pavasario Festivalyje ir daugiakultūrinėje programoje Town Hall West, atkreipėme chorų renginių organizatorių dėmesį! Dalyvavome konkurse su kitais 40 chorų, kurie buvo paskirstyti į dvi grupes: jaunimo ir atidarymo grupę, kuriai „Viltis“ ir buvo priskirta. Pernai metų konkurse pasidžiaugėme, galėję padalyvauti tarp kitų tautybių chorų, tad girdėjome prancūzų, makedoniečių, italų, lotynų, o žiūrovai, žinoma ir lietuvių kalbą.

Šiais metais pakvietimą gavome tik prieš tris savaites iki konkurso, bet kadangi savo repertuare turime šimtus dainų - vėl susiruošėme į kelionę. Šių metų konkurse „Hear the People sing“ dalyvavo tik 17 chorų, o atidarymo grupėje varžėsi 11. Tarp jų buvome ir mes. Vertinimo komisiją sudarė keturi nariai - muzikai profesionalai, tai: Meno direktorius Andre De Quadras, Monash Universiteto dėstytojas, dirigentas, Jan Goodall - kanadietė, gyvenanti 15 metų Australijoje, vaikų chorų specialiste, pernai metų konkurse su choru užėmusi pirmą vietą ir laimėjusi geriausios dirigentės vardą, John Grundy - Sydnejaus Filharmonijos muzikos direktorius, Australijos Operos ir Baletto orkestro meno vadovas ir Vladimiras Vais - Leningrado Konservatorijos auklėtinis, Jaroslavo Simfoninio orkestro dirigentas, 11 metų buvęs „Bolšoj“ operos ir baletto teatro dirigentas.

Pasirodėme dešimtieji, tad kol persirengėm, jau ir skelbė rezultatus, į paskutinį turą pateko 8 chorai, tarp kurių netikėtai išgirdome ir Geelongo Lietuvių choro „Viltis“ vardą. Kitą dieną skubėjom į Melbourne - reikia tik stebėtis tokiu noru, pasiaukojimu, bendra, persidavusia įkvėpimo dvasia! Išlydėjusieji Geelonge, liepė be prizų negrįžti, o mūsų laukė ilga

Saunios Dainos Sambūrio moterys padainavo liaudies dainą „Iš Rytų Salelės“, muz. B. Budriūno harmonizuotą ir „Žibuoklių Melsvumą“ muz. Gorbulskio, su Birutės Kymantienės solo partija.

Užbaigai mišrus choras padainavo tris dainas: „Už Lietuvą Tėvynę Motina“, kurią Kanados lietuvių muzikas J. Govedas specialiai sukūrė dėl Dainų šventės Lietuvoje.

Choras dar padainavo Geelongo komp. M.K. Klajūno sukurtą labai gražią dainą pavadintą „Lietuva“. Birutė Kymantienė dainavo solo partiją.

Paskutinė, dar man negirdėta daina - „Vilniaus Rytas“ nukėlė mus į seno Vilniaus grožį, į siauras jo gatveles, kai saulė viršum jų teka.

Chorui dirigavo Birutė

Prašmutaitė. Kai kurioms solo ir choro dainoms akompanavo Zita Prašmutaitė ir Petras Celnas.

Sia proga, Dainos Sambūrio pirm. Danutė Lynikienė suteikė garbės nario vardą ir įteikė atžymėjimo lapą pirmam Sambūrio dirigentui ir ilgamečiui choristui Petriui Morkūniui bei ilgamečiui choristui Vincui Lazauskui už 44 metų nenulstamą darbą choro gerovei.

Nuostabi ši dainos šventė leido mums pasigrožėti lietuviška daina. Linkėtina Dainos Sambūriui dar ilgai mus daina žavėti ir gaivinti, bei sėkmingai pasirodyti Lietuvoje.

Sambūriečiai su šeimomis ir svečiai dar buvo pakviesti vaišėms į Jubiliejinę Lietuvių Namų salę, kur ir vienas kitas žodis dar buvo pasakytas.

diena.

Kadangi patekimas į finalą, mums buvo staigmena, tai teko vėl susirasti kai kuriuos, jau išvykusius narius ir choro akompaniatorę Jan Henderson pakeisti niekada neatsisakančia padėti Zita Prašmutaitė.

Pirmąją konkurso dieną dainavome lietuvių liaudies dainą „Šių Naktį per naktį“, Artūriui Gružauskui dainuojant solo, po to moterų choras padainavo E. Vekerleno „Menueta“ ir akompanuojant Jan Henderson A. Vasiliausko „Brangiausios spalvos“, po kurios sekė gausūs žiūrovų aploдимantai.

Sekantį dieną pradėjome „Brangiausiomis spalvomis“, pritariant fortepionu Zitai Prašmutaitėi, S. Šimkaus „Vai žydėk, žydėk“ ir užbaigėme A. Vanagačio „Laisvės varpu“.

Atidarymo grupėje varžėsi ir 10 žmonių vokaliniai ansambliai ir moterų bei mišrus chorai, kai kurie iš jų buvo beveik profesionalai. Iš aštuonių chorų, prizines vietas laimėjo keturi. Pirmą vietą moterų choras, Tarptautinių Pasaulinio mašto konkursų laureatas „Sweet Adelines“, pasidalino su moterų choru „Brunswick“. Dvi antros vietos atiteko pramoginiam vokaliniam ansambliui „Les Mis“ ir pernai metų konkurso laureatėms Makedoniečių Moterų grupei. Trečios vietos komisija neskyrė. Grįžome pavargę, bet laimingi, subėgę patekti į finalą, pasirodė prieš daugybę žiūrovų ir pademonstravę ne tik autentiškumą, nepakartojamus lietuviškų tautinius rūbus, bet ir nepaprastą lietuviškos dainos grožį. Interviu su Meno direktoriumi Andre De Quadros, jis sutikopasidalinti keletu minčių apie šį Chorinės Muzikos festivalį.

Paklaustas, ar chorų vertinimo komisija kitais metais negalvoja sudaryti atskiras vertinimo gaires vokalinėms grupėms ir chorams, o taip pat atskirti pajėgiuosius chorus nuo nepajėgių? Į tai direktorius atsakė, kad tai būtų tik jų darbo apsunkinimas. Tada paklausiau, ką jis galėtų pasakyti apie Geelongo choro „Viltis“ pasirodymą? Andre De Quadros atsakė: „Nuostabus spiritas, įsikūnijęs mažame chore, dainuojančiame iš visos širdies“. Buvo ypač pagirti mūsų tautiniai

rūbai, kurie, komisijos manymu, pagyvino viso festivalio spalvingumą. Perėjus prie pastabų klausimo, išgirdau atsakymą: „Mes neturime jūsų chorų jokių pastabų, nes jūs padarėte viską ką leidžia jūsų choro galimybės“.

Kalbant apie repertuaro klausimus, aš pasiteriavau, kokio pobūdžio muzika komisijai patinka: ar su šoku ir judesiais, kaip girdėjome ir matėme darant chorus, tarsi besistengiant visus prajuokinti, palinksminti, ar galima atlikti sau artimą repertuarą? Andre atsakė, kad nekreipė dėmesio į repertuaro stilių, tik vertino pagal švartų, skambių balsų bei interpretacijos išraiškas.

Darant išvadas iš šio gražaus ir tokio neįprasto konkurso, galima pridurti, kad be jaunimo įsiliejinimo mūsų gretas, kasmet vis sunkiau bus laimėti kokią nors vietą, o noras dalyvauti tokio pobūdžio konkursuose yra nepaprastai didelis vien dėl to, kad jau du metus savo dainomis jame garsinome lietuvių vardą Australijoje.

Gražina Pranauskienė
Pasaulinio Lietuvių Dainų
Sventės Koordinatorė Australijoje

PRANEŠIMAS

Melbournio apylinkės valdyba praneša, kad Valstybės atkūrimo šventės Vasario 16-osios paminėjimas įvyks vasario 13 d. pradėsime iškilmingomis pamaldomis lietuvių bažnyčioje 12.00 val. ir tęsime Lietuvių namuose 14.30. Po to bus surengtas priėmimas oficialiems asmenims: senatoriams, kitiems Australijos valdžios pareigūnams, latvių bei estų bendruomenių atstovams. Planuojama kviesti Viktorijos valstijos premjerą gerb. Jeff Kennet, opozicijos lyderį gerb. John Brumby ir kt.

Tautiečiai, pageidaujantys dalyvauti šiame susitikime, prašomi informuoti apie tai raštu ar telefonu Valdybos sekretorę J. Malijauskienę iki 1994 m. sausio 30 d. imtinai (11 Jennings St., Noble Park, 3174 tel. 546-1292) ir susimokėti \$10 mokestį bet kuriam valdybos nariui.

ALB Melbourne apylinkės v-ba

Melbourno Lietuvių Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokslo metų užbaigimas

Melbourno Lietuvių Parapijos Sekmadienio Mokykla mokslo metų užbaigime gruodžio 12 d. Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės mokyklos kieme. Gale mokinių stovi mokytojai iš kairės: Viktorija Jablonskienė, Birutė Kymantienė, Rūta Skeivienė, Regina Balbatienė, Regina Bukauskaitė-Tadesco ir Audrius Balbata - Mokyklos Vedėjas. Nuotraukoje trūksta dar mokytojų: Elytės Vyšniauskaitės-Stephens, Dalios Antanaitienės, Lisos Mačiulaitytės, kun. dr. Pr. Daukno. Nuotrauka daryta iš oro nuo stogo.

Sekmadienį, gruodžio 12 d. Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje, vargonais palydint Zitai Prašmutaitei, procesija įžengė Parapijos Lietuvių Mokyklos mokiniai, mokytojai, tėveliai bei mokyklos dvasios vadas, kun. dr. Pr. Daukns, mokslo metų užbaigimo mišiomis padėkoti Viešpačiui už sėkmingus mokslo metus.

Didelę pažangą padarė visi mokiniai, ypatingai darželio mokinukai, kurie drąsiai prisidėjo prie dienos programos giedodami bažnyčioje ir vėliau dainuodami meninėje programoje. Daugelis iš jų iš mišrių šeimų ir stengiasi kiek gali dainuoti ir kalbėti lietuviškai.

Iškilmingas pamaldas mokykla pradėjo su giesmėmis „Marija Marija“ ir „Kažkas gieda, ar girdi?“ Kun. dr. Pr. Daukns palaimino visų mokinių altoriuje padėtas Kalėdines atvirutes, kurias po mišių įteikė savo tėveliams. Liturginius skaitymus gražiai ir garsiai skaitė Audrius Skeivys ir Kim Pettiford, tikinčiųjų maldą skaitė mokyklos vedėjas Audrius Balbata. Aukas nešė Nerida Balbataitė su Raminta Kymantaitė ir padėjėjos Dalytė Didžytė su Daiva Statkute.

Mišių metu mokyklos mokiniai giedodami Dieve Tave Garbinam ir Sveikas Jėzau Gimusis. Per Komuniją mokiniai giedodami „Lopšinė Jėzuliui“, sekė bažnytinio choro, vad. P. Mokūnas, „Jėzau pas mane ateiki“. Gale padėkos mišių, Parapijos Mokyklos mokiniai gražiai ir švelniai giedodami „Lietuva brangi“. Choreliui vadovauja B. Kymantienė.

Po mišių nuskubėjo mokiniai pietums į Lietuvių Namus, ten pavaišinti dešrelėmis, bulkutėmis ir limonadu.

2.30 val p.p. Teatro salėje Parapijos mokyklos mokslo metų užbaigimo programą pradėjo Mokyklos vedėjas Audrius Balbata. Savo pasveikinimo kalboje Audrius padėkojo mokytojoms, įteikdamas po piniginę dovanėlę; padėkojo tėveliams bei seneliams už mokinių

dalyvavimą, toliau ragino kitus atvežti savo jaunos mokinukus 1994 metais ir svarbiausia kad tėveliai stengtųsi kalbėti lietuviškai namuose. Audrius pakvietė Mokyklos globeją kun. dr. Prana

aplankys Lietuvą, ir ją geriau pažinti, su giminim ir draugais reikės kalbėti tik lietuviškai.

Siais metais sekančios mokytojos dirbo: su darželiu (3-7 metų) mokyti. Regina Bukauskaitė-Tadesco ir Elytė Vyšniauskaitė-Stephens, 2-tru skyriu mokyti. Regina Balbatienė, 4-tu skyriu mokyti. Rūta Skeivienė, 6-tu skyriu mokyti. Viktorija Jablonskienė, giesmių ir dainelių mokiniu Birutė Kymantienė, vaidinimų ruošiamokyt. Rasa Statkuvienė, tautinius šokius „Gintarelį“ Dalia Antanaitienė, modernių šokių pamokas šokių mokyti. Lisa Mačiulaitytė, tikybos pamokas kun. dr. Pranas Daukns.

Meninėje programoje gražia aiškia lietuvių kalba pranešinėjo 6-to skyriaus mokiniai: Ginta Statkutė, Audrius Skeivys, Kim Pettiford ir Justinas Klimas.

Programa įvairi ir įdomi. Darželis, 11 mokinių padeklamavo ir padainavo su vaidybom „Viens, du, trys“, „Du ir du bus keturi“ ir „Du Gaideliai“.

Sekė 2-tro skyriaus, 7 mokinių vaidinimas „Pauliuko sapnas“, drąsiai, garsiai ir gerai vaidino: Brigita Balbataitė, Saulius Klimas, Adelė ir Mikas Kristens, Gražina Kymantaitė, Alanta Skeivytė ir Danielė Tadesco. Mokyklos 24 mokinių choras gražiai sudainavo „Leiskit į Tėvyne“, „Aš esu lietuvis“ ir „Raudoni batukai“.

Ketvirtas skyrius, pilnas pasitikėjimo, geru mikrofono

džiaugsmingai pašoko tris šokius: „Plaukė žaselė“, „Pas močiutę augau“ ir dar kitą. Jokio nuovargio nesimatė šokėjų veiduose, nežiūrint kad užvakar „Gintarėliai“ energingai dalyvavo sėkmingoje „Gintaro“ vakaronėje.

Gerai suvaidino istorinį vaidinimą 6-to skyriaus mokiniai. Jiems patalkininkavo pereiniais metais baigusios mokyklą mokinės: Dalytė Didžytė ir Daiva Statkutė. Ačiū joms! Toliau 6-to skyriaus mokiniai gražiai padainavo iš savo skautų iškylų: „Daug, daug dainelių“ ir „Ant kalno gluosnys“.

Malonų įvairumą parodė mokyklos mergaitės, pamokytos naujos energingos mokytojos Lisos Mačiulaitytės, gražščiai su entuziazmu pašokusios modernų „Jazz ballet“ šokių. Gražius kostiumus padėjo paruošti Angelė Tamošiūnaitė-Kristens. Valio mergaitėms už puikų šokį ir tikimės matyti jas dar daug kartų savo pasirodymais!

Programą apvainikavo Darželio mokinukai užbaigdami prakartėlės montażą „Kristaus Gimimas“. Ginta Statkutė gražiai nupasakojo Betliejaus pasaką, tuo tarpu kanklėmis švelniai skambino Dalytė Didžytė, o mokinukai vaidino Mariją, Juozapą, užėigos savininką, angelus, piemenis ir karalius. Vaizdelį apsupo likusieji mokyklos mokiniai ir pasveikino Jėzaus Gimimą su švelnia „Lopšine Jėzuliui“ giesme. Berniukai ir darželis giedodami „liūlia, liūlia“, o mergaitės giedodami posmus. Su Dalytės kanklių palyda mokykla toliau pagiedodami „Sveikas Jėzau Gimusis“. Nuoširdi padėka Prakartėlės vaizdelio iniciatorei mamytei Viltei Sliogėrienei.

Prie nuotaikingo vaizdelio Melbourno Lietuvių Parapijos Mokykla sušuko ir pasveikino visus žiūrovus ir mokytojus su „Linksmų šventų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų“ šūkiu. Tuo tarpu Melbourno Katalikių Moterų draugijos pakviestas Kalėdų Senelis aplankė mokyklos vaikučius ir išdalino dovanėles bei saldinius. Kalėdų Seneliui vaikučiai padainavo „Pučia Vėjas“ ir kiti mažyliukai pasirodė savo eilėraščiukais ir dainelėmis. Dėkojame M.K. Moterų draugijai už saldumynus ir scenoje gražiai švieselėmis papuoštą eglutę.

Po gražios šeimiškos popietės su puikia nuotaika išsiskirstė visi namo linkėdami vienas kitam linksmų ir saugių švenčių.

B. Saulytė-Kymantienė

Dalis Melb. Parapijos Mokyklos mokiniai gieda mišiose gruodžio 12 d.

Dauknį, kuris savo žodyje paminėjo Popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje ir jo gražią lietuvių kalbą, bei priminė mokiniams kad užaugę patys

valdymu perskaitė „Jūratė ir Kąstytis.“ Tai Justinas Balbata, Nindra Skeivytė ir Rimvydas Statkus.

Tautinių šokių „Gintarelis“

Melbourno Lietuvių Parapijos Sekmadienio Mokyklos choras dainuoja mokslo metų užbaigimo programoje. Vad. B. Kymantienė.

Naujoji Viltis - Politikos ir Kultūros žurnalas 1993 m. Nr. 24. Leidėjas - Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija „Neo Lithuania“ ir

Atsiūsta paminėti

Amerikos Lietuvių Tautinė Sajunga. Vyr. redaktorius dr. Alg. Budreckis.

Administracija: Oskaras Kremeris, 1005 Sherwood Drive, La Grange Park. Ill. 60525, USA Psl. 248. Šio numerio kaina USA \$7.

Melbourno Apylinkės valdybos pranešimas

Aš - P. Mičiulis - 1940 metais buvau paskirtas Švietimo ministerijos perimti Vilniaus krašto Svyrių apskrities mokyklas ir surašyti jų inventorių. Perimdamas nustaciau, kad krašte - mokyklose lietuvių kalba nebuvo mokama, nors radosi lietuvių ir baltgudžių, kurie pageidavo mokytis lietuvių kalbą.

Mūsų žiniomis nuo 1950 metų visos šios lietuvių perimtos mokyklos išnyko, o jų vietoje įsteigta net 350 lenkų mokyklų. Kova Vilniaus krašte dėl atlietuvavimo yra labai sunki. Mes žinome, kad Vilniaus krašte mokyklose atvirai platinama Lenkijos literatūra, nepripažįsta

Lietuvos valstybės integralumo, iškreipia mūsų istoriją, niekina lietuvių tautą. Lietuviai mokytojai yra persiekiojami ir stengiamasi įvairiais būdais juos iš Vilnijos išstumti. Nežinia kieno parėdimu Švietimo reikalams skiriamos šamoto lėšos yra pervedamos savivaldybėm, o ne Švietimo ministerijai, kuriai tuo pačiu dingsta teisė globoti įsikuriantis šiose srityse lietuviškas mokyklas. Vilnius kraštas praranda lietuvišką tautinę savigarbą, kadangi vietiniai lietuvių nepajėgia kovoti su lenku, savivaldybių biurokratais.

Nežiūrint šių sunkumų gavom žinią, kad Kalvelių miestelyje, esančiam 27 km. nuo Vilniaus į rytus pavyko gauti patalpą lietuviškai mokyklai. Šis pastatas reikalingas pertvarkymo ir atstatymo. Mokytojai ir tėvai siūlo savo darbo jėgą tai atsiesti. Materialinė pagalba reikalinga nupirkti medžiagą.

Kreipiuosi į Melbourno ir Australijos Lietuvių Bendruomenes paremti šią Kalvelių mokyklą.

Surinktas aukas persiųsim mokyklos vedėjai p. Piščiuikienei ir reikalausim nupirktą medžiagą sąskaitas, kurias viešai skelbsime laikraščiuose.

Paulius Mičiulis

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba Parapijos Namų sodelyje Kensingtone prie Trijų Kryžių paminklo. Sėdi iš kairės Aleksandra Volkienė - išdininkė, Edvardas Šidlauskas - pirmininkas, Aldona Vyšniauskienė - sekretorė, stovi parengimų vadovai: Juozas Keblys ir Antanas Jankevičius. Nuotrauką padarė kun. Pr. Daukny.

LTOK atstovo Australijoje informacija

LTOK-to atstovas gavo faksą iš Vilniaus, kuriame LTOK-to Generalinis sekretorius p. Petras Statuta, tarp kita ko, rašo:

„...Jau paaikėjo sportininkų delegacija, kurią siūšime į XVII žiemos olimpiadą Lilehameryje (Norvegijoje), įvyksiančią š.m. vasario 12-27 d.d. Tai slidininkai - Vida Vencienė ir Ričardas Panavas, biatlonininkai - Kazimiera Strolienė ir Gintaras Jasinskas ir čiuožėjai - Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas. Delegacijos vadovas - Lietuvos slidinėjimo federacijos

prezidentas - Alvidas Raškauskas. Į Lilehamerio žaidynių atidarymą rengiasi vykti Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Visas Lietuvos atstovų dalyvavimo išlaidas Lilehameryje apmoka LTOK-tas savo lėšomis, kurių dalį esame sutaupeję nuo Barselonos žaidynių.

Sveikinu Jus ir visus mūsų bičiulius Australijoje...“

J. Jonavičius
LTOK atstovas Australijoje

Siuntiniai į Lietuvą

Melbourno Lietuvių Klubas organizuoja humanitarines pagalbos siuntinių persiuntimą į Lietuvą. Norintieji pasiūsti siuntinius, prašomi dėžes atsiimti iš Lietuvių Namų 44 Errol St., Nth. Melbourn, sekmadieniais, pradedant sausio mėn. 16 d. ir užbaigiant vasario mėn. 20 d. Laikas - nuo 11 val ryto iki 3 val. po pietų.

Persiuntimo kaina, įskaitant pristatymą į namus, \$40. Pilna kaina įmokama paimant dėžes.

Paruoštus siuntinius pristatyti į Lietuvių Namus vasario mėn. 26-27 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį) nuo 10 val. ryto iki 4 val. p.p. Siuntinio svoris 30 kg.

Už siuntinių saugumą Melb. Lietuvių Klubas neatsako. Informacijas teikia V. Bosikis, tel. 458 1637.

Melb. Liet. Klubo v-ba

MELBOURNO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ 1994 METŲ VEIKLOS KALENDORIUS

SAUSIS

- 2d. - 9 d. - „Džiugo „Tunto“ stovykla - Gilwell Park.
- 26 d. - Australijos Dienos šventė.

VASARIS

- 13 d. - (Vasario 16) - Parapijos Mokyklos pradžia, Sv. Marijos Jūros Žvaigždės mokykloje. Lietuvos Nepriklausomybės šventė - Koncertų salė. ALB kambarys.
- 15 d. - „Džiugo“ Tunto Blynų Vakaras - Jubiliejinė salė.
- 20 d. - Sausių Kuopos Metinis susirinkimas - Rinkimai. ALB kambaryje.
- 27 d. - Katalikų Moterų Metinis susirinkimas - Seklyčioje.

KOVAS

- 6 d. - Kaziuko Mugė (Skautai). Jubiliejinė salė ir koridorius.
- 20 d. - ALB Metinis susirinkimas - Jubiliejinė salė.

BALANDIS

- 3 d. - Sv. Velykos
- 4 d. - „Dainos“ Sambūrio ir „Gintaras“ (tautinių šokių grupė). Koncertas - Koncertų Salė.
- 5d. - 8 d. - „Džiugo“ Tunto stovykla - Daylesfordė.
- 17 d. - Katalikų Moterų D-jos popietė - Seklyčioje.
- 22 d. - 25 d. - ESGAV

(etnikai - skautai) stovykla. Smulkesnės žinios - vieta bus paskelbta.

- 25 d. - ANZAC Day.

GEGUŽIS

- 8 d. - Motinos Diena. Parapijos Mokykla - Koncertų salė.
- 21 d. - „Džiugo“ Tunto iškyla. Vieta bus paskelbta.

BIRŽELIS

- 12 d. - Vilties ir Gedulo Diena. Išvežimų-Tremimų minėjimą ruošia „Ramovė“ - Koncertų salė.
- 18 d. - „Dainos“ Sambūrio ir „Gintaras“ (taut. šokių grupė) kelionės į Lietuvą „Vakarone“ - Jubiliejinė salė.

LIEPA

- 3 d. - Valstybės šventė. Ruošia ALB v-ba. - Koncertų salė.
- 6 d. - Lietuvos Valstybės Diena.

RUGPIŪTIS

- 13 d. - Katalikų Moterų D-jos Metinė šventė - Seklyčioje.
- 20 d. - „Džiugo“ Tunto iškyla į sniegą.
- 27 d. - „Varpas“ Sporto klubo „Vakarone“ - Jubiliejinė salė.

RUGSEJIS

- 4 d. - Padėkos Diena.
- 8 d. - Sv. Marijos Gimtadienis.
- 11 d. - Australijos Lietuvių Fondo Padėkos Diena.

Ruošia Parapija.

- 18 d. - Socialinės Globos Moterų D-jos Popietė - Seklyčioje.
- 24 d. - Melbourno Lietuvių Klubo Metinis susirinkimas - Jubiliejinė salė.
- 25 d. - Katalikų Moterų D-jos Popietė - Seklyčioje.

SPALIS

- 1 d. - „Talkos“ Metinis susirinkimas - Jubiliejinė salė.
- 9 d. - „Dainos“ Sambūrio ir „Gintaras“ (taut. šokių grupė) - „Sugrįžtuvės“.
- 21 d. - 1995 Metų Melbourno Organizacijų veiklos kalendorius sudarymas - ALB kambaryje.

LAPKRITIS

- 1 d. - Melbourne Cup Day
- 2 d. - Vėlinės
- 18 d. - Latvijos Nepriklausomybės šventė.

GRUODIS

- 3 d. - „Džiugo“ Tunto iškyla - sueiga.
- 4 d. - „Dainos“ Sambūrio 45-m Jubiliejinė šventė. Koncertų ir Jubiliejinė salė.
- 11 d. - Parapijos Mokyklos Mokslo Metų pabaiga - Koncertų salė.
- 26 d. - 31 d. - Lietuvių Dienos - Adelaidėje.
- 31 d. - Naujų Metų (1995 m.) - Sutikimas Balius Lietuvių klubas.

Atsiųsta paminėti

Lithuanian Papers 1993 m. Nr. 7 Anglų kalba metinis žurnalas, kurį leidžia Tasmanijos Universiteto Lietuvių Studijų Sąjunga. Redaktorius Algimantas P. Taškūnas. Žurnalo adresas: P.O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania 7005. Psl. 80, kaina su persiuntimu \$4. Žurnalo viršelyje Lietuvių Tautinių Šokių grupė „Sūkurys“ šoka 1993 m. birželio mėn. Sydney Operos Rūmuose. Turinyje akademikų paruošti kondensuoti straipsniai ir įvykių apžvalga dabartinėje Lietuvoje.

1993-ųjų „Metų žmogus“ ir svarbiausias įvykis

(Atkelta iš 3-čio psl.)

prezidentu 2 proc., 6. Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos 2 proc.

Siuo klausimu nuomonės neturėjo net 52 proc. gyventojų.
L.R.

A. † A. Liudas Jančiauskas

Grįžus iš Melbourne Lietuvių 43-čios Sporto šventės atidarymo, Geelonge jau laukė liūdna žinia, kad Grace McKellar ligoninės Senelių namuose gruodžio 27 d. mirė Liudas Jančiauskas po ilgos ir sunkios ligos. A.†A. Liudas buvo gimęs kaime ūkininkų šeimoje prie Zemaičių Naumiesčio, kuris randasi 15 km. į rytus nuo Silutės, netoli Prūsijos sienos, 1915 m. kovo 11 d. kaip ir daugelis to meto jaunuolių, Liudas buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę, 1935 m. tarnavo Gusarų pulke Kaune. Vėliau buvo perkeltas į Tauragę ir priklausė Dragūnų pulkui. Vėliau tarnavo generolo Plechavičiaus armijoje. Kai vokiečiai juos nuginklavo ir internavo, Liudas buvo išvežtas į Vokietiją prie aerodromų apsaugos. Pokario metais gyveno Seedorfe Pabaltiečių stovykloje, kuri radosi tarp Bremeno ir Hamburgo. Stovykloje 1947 m. gruodžio mėnesį vedė Agotą Miškinytę, o jau 1949 m. emigravo į Australiją. Darbo sutartį atliko NWS valstijoje. Jiems dar Vokietijoje gimė dukrelė Elvyra,

o atvykus į Australiją ir sūnus Rimas. Naujakūrstės gyvenimą 1953 m. pradėjo Geelonge, dirbo Ford automobilių fabrike. Vėliau dirbo prie įvairių statybų staliaus atmatu. Čia gimė ir dukrelė Aldona, kuri augo kartu su Geelonge lietuviškuoju jaunimu Savaitgalio mokykloje, Geelongo Satrijos tunte skautė, sporto Vyties klube.

Liudas buvo nuoširdus lietuvis organizacijų veikloje. Ypatinai daug dirbo prie Lietuvių Namų statybos ir jų išgražinimo, niekad neatsisakydavo nuo darbo, visur būdavo jo pilna. Prie darbo kvietimą priimdavo kaip šventą pareigą, iki susirgimo išliko ištikimas Lietuvių Sąjungos nariu. Geelongo Lietuvių Sąjungos klubo vardu reikiame gilia užuojautą žmonai Agotai, dukrai Elvyrai, sūnui Rimui, žentui Eddie, anūkeliams.

Ilsėkis, Liudai, Viešpaties Ramybėje.

Juozas Gailius

Atsisveikiant Adomą Uselį

Palydime Melbourne amžinajam poilsui ne paliegsį senelį, bet savanorį-kūrėją, vieną iš laisvės kovotojų, kurių ryžtas, drąsa ir pralietas kraujas įgalino mūsų tautą tapti laisva ir nepriklausoma valstybe.

Velionis Adomas Uselis gimė 1903 m. rugpiučio 24 d. Vidiškių miest. Ukmergės apskr. Būdamas tik šešiolikmetis jaunuolis stoja savanoriu ir besiformuojančia Lietuvos kariuomenę. Pirmą kovos krikštą gavo prie Alytaus, kovose su bolševikais, kur žuvo jo vadas karininkas Juozapavičius.

Vėliau, kovose su bermontininkais, prie Radviliškio, buvo lengvai sužeistas. Antrą kartą

buvo sužeistas Sirvintų-Giedraičių kovose su lenkais.

Lietuvos vyriausybė už karinius nuopelnus Adomą apdovanojo Savanorio-Kūrėjo ir dešimties metų Nepriklausomybės medaliais. Vėliau, 1933 m. buvo apdovanotas Gedimino 3-čio laipsnio ordinu.

Atsisveikindami, mes su pagarba lenkiame galvas prieš Tave, Adomai, ir prašome Visatos Kūrėjo suteikti Tau ramų amžinąjį poilsį. Mirė 1994.I.10 privačioje gydymo įstaigoje Lewisham, Windsor.

Karių Ramovės vardu reiškiu gilia užuojautą giminėms, draugams. Ilsėkis Ramybėje, Adomai.

Vladas Bosikis

Padėka

Didžiai garbiami Ponai ir Draugai,

kurie man padėjote nelaimėje - lūžus rankai. Širdingai dėkoju Onai ir Algiiui Kapočiams už pasiūntą siuntinį į Lietuvą, Kathy ir Algirdui Milvydams Brisbanėje, Liucijai Milvydienei už siuntinio daiktų surašymą, Joane ir Juozui Songailoms už Kalėdinės dovanos \$100 perdavimą sūnui Naujoj Zelandijoje. Tai didelė parama jam ir šeimai, nes jis yra invalidas.

Širdingai dėkoju Genovaitei ir Vincui Bakaičiams už nuvežtas dovanas į Lietuvą.

Nuoširdžiai dėkoju visiems. Su meile bučiuoju Jus visus.

V. Sivickienė, G.C.

Morningtono lietuviai su savo jaunuoju atžalynu po tradicinių prieškalėdinių pamaldų Stasio Ermino sodyboje 1993.12.18.

Nuotrauką padarė kun. Pr. Dauknys.

„Tėviškės Aidams“ aukotojų sąrašas

Per gruodžio mėnesį aukoję: \$130 Sale per suruoštą Kariuomenės šventės minėjimą, \$115 M. Guiga, \$100 Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugija, \$65 E. Mackevičius, \$50 I. Kunciušas, po \$35 A. Kildišas, E. Augaitis, L. Bučelis, J. Krutulis, Br. Leitonas, U. Songaila, M. Šiaučūnas, R. Urbonavičius; po \$10 M. Cibulskis, B. Grinskis, A. Kalvaitis, U.

Sivickienė; po \$5 O. Alekna, V. Cerakavičius, J. Beinoravičius, S. Domkus, D. Gasitnas, A.J. Jankevičius, R. Jurevičius, J. Kulys, O. Meilūnas, V.M. Narušis, J. Paškevičius, K. Paskevičius, V.E. Stankevičius, P. Stripeikis, V.V. Sukevičius. Nuoširdžiai dėkojame visiems prisijungusiems su prenumerata ir šias aukas.

„Tėviškės Aidų“ Administracija

Sale Seniūnija

Per mūsų suruoštą Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą pravedėme rinkliavą paremti mūsų Australijos lietuviškai spaudai: „Tėviškės Aidams“ ir „Mūsų Pastogei“. Čia pateikiame aukotojų sąrašą: \$50 aukoję V. Čizauskienė, po \$20 E. Eskirtienė, R.V. Rutkauskai, J. Šestokas; po \$15 V. Koženiauskienė, S.A. Sabrinskai; po \$10 V.J. Ališauskai, G. Baleiša, I. Bindokas, A.J. Lekniai, A. Lenartas, P. Sidarienė, A.J. Sabrinskai, K. Simkūnas, O.B. Vitkauskai; po \$5 V. Balsevičius, D. Valytė-Ellison, V.

Norkus, J. Stankus, A. Vaišnys, J. Varkalis. Viso \$260. Suaukota suma proporcingai paskirta pusiau į dvi dalis ir nusiųsta „Mūsų Pastogei“ ir „Tėviškės Aidams“.

E. Eskirtienė
Sale Seniūnė

Už šią kilnią paramą „Tėviškės Aidams“ \$130 nuoširdžiai dėkojame Sale Seniūnei Elenai Eskirtienei ir visiems aukotojams, taip pat ir Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugijai už \$100 dovaną. ALK Federacijos valdyba

HOBARTE

1993 m. gruodžio mėn. 23 d. Hobarte Karališkoje Hobarto Ligoninėje mirė A.†A. Bloškys Ambraziejus.

A.†A. Ambraziejus gimęs Kupiškio apylinkėse ūkininko šeimoje 1918 metais lapkričio mėn.

Nuo atvykimo į Australiją iki pensijos amžiaus dirbo prie hidroelektrinių stočių statybos, kalnuose, toli nuo didesnių miestų ir Hobarte apsilankydavo retai. Nedaugelis lietuvių gyvenančių Hobarte jį pažinojo.

Prieš dešimt metų, išėjęs į

pensiją, apsigyveno Hobarte. Laikėsi nuošaliai, ryšį palaikė tik su draugais iš senų laikų, kurių dabar labai mažai yra likę.

Kiek yra žinoma, jo šeima buvo išvežta į Sibirą, tik brolis ir dvi seserys grįžo į Lietuvą. A.†A. Ambraziejus ryšio su jais nepalaikė ir kur jie dabar gyvena neteko sužinoti.

A.†A. Broškio Ambraziejaus kūnas buvo sudegintas Cornelian Bay kapinių krematoriume gruodžio mėn. 31 d.

Ilsėkis ramybėje po australišku dangum.

S. Augustavičius

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$20 A. Sivickienė (265)-NSW. Per mūsų įgaliotinį Geelonge A. Obeliūna, A.A. Liudui Jančiauskui mirus vietoj gėlių: \$20 Geelongo Apylinkės Valdyba (810), po \$10 J. Manikauskas (365), A. Obeliūnas (1050) ir O. Srederis (395), po \$5 R.

Skerienė (150), S. Šutas (sen. 265) ir P. Bandza (135).

Nuoširdus aciu už aukas,
Vincas Ališauskas, išdininkas

Atsiprašymas

Tėviškės Aidų 48 numeris yra įsivėlusį nemalonį klaidą. Septintame puslapy, tarp lapkričio mėnesio aukotojų Tėviškės Aidams, yra įrašyta S. Augustavičiaus pavardė su \$20 auka. \$20 aukoję Tėviškės Aidams vietoj gėlių A.A. Seigio prisiminimui jo sesutės Jieva ir Petronėlė.

Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos nare

A. † A. Apolonijai Podėnienei

mirus netekimo skausme likusius vyrą Karolį ir Sūnų Almj nuoširdžiai užjaučiame, maldoje esame su Jumis.

A.†A. Apoloniją tepasitinka Dangiškoji Meilė.

Adelaidės Liet. Kat. Moterų Dr-jos valdyba

Mūsų mielus ir brangius likimo draugus, Karolį ir Almj Podėnus, netekusius mielos Žmonos ir Mamos

A. † A. Polės,

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

E. A. Mikelitūnai,
G. Paškevičienė,
B. A. Budriai.

Melbournas

Praėjusiais 1993 m. iš mūsų parapijiečių Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje buvo pakrikštytas 1 parapijietis (nuo 1950 m. pakrikštyta iš viso 732). Jungtinių nebuvo (nuo 1950 m. iš viso sujungta 386). Laidotuvių buvo 31 (iš viso palaidota 764).

Gyvojo Rožančiaus Brolijos nariai vasario mėnesį melsis, kad Nepriklausomos Lietuvos vadai išmintingai vestų Lietuvą į naują atgimimą.

Kalėdų iškilmingose pamaldose gruodžio 25 d. Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje dalyvavo 402 lietuviai, buvo daug svečių ir iš plačių apylinkių, net iš Tėvynės Lietuvos. Parapijos choras, vadovaujamas dirigento Petro Morkūno ir vargonininkės Zitos Prašmutaitės, pagaunantį giedojimą prie didžiųjų vargonų, dabar atnaujintų N. Zelandijoje. Kunigui įeinant su Mišių patarnautojais Dievo berniukais, nešant ornamentinį lietuviškų kryžių, choras didingai giedojo Kalėdų giesmes: Gimė Kristus, Nakties tyloje, Šventa Naktis, Ivykis, Linksma giesmė ir Mišių pabaigoje Lietuvos himną. Dievo Berniukai buvo: Justinas Balbata, Audrius Skeivys, Rimas Strunga. Liturginius skaitymus atliko ALK Federacijos pirm. Edvardas Šidlauskas. Tikinčiųjų maldą Juozas Keblys. Kun. Pr. Dauknyš tarė Kalėdoms skirtą žodį (vakare per lietuvių radijo pusvalandį perdavė Kalėdų prasmę ir sveikinimus). Sv. Komuniją padėjo kunigui dalinti Arkivyskupijos patvirtinti Valentinas Čižauskas ir Juozas Keblys, kai visi dalyvaujantys ėjo prie šv. Komunijos. Tai buvo nuostabiai gražus dvasinis išgyvenimas, tikėjimo išpažinimas, džiaugsmo choro giesmių svajingumas Dievo garbei!

Geelonge šv. Jono bažnyčioje Kalėdų rytą iškilmingas šv. Mišias aukojo iš Melbourne atvykęs kun. Pr. Dauknyš. Kalėdų giesmėms vargonais grojo Vilties choro vadovė ir dirigentė Gražina Pranauskienė ir kartu visi sutartinai giedojo gražiausias Kalėdų giesmes. Sv. Mišioms patarnavo Normanas Ratajčik ir Romas Liubich. Skaitymus atliko Vytautas Bindokas. Tikinčiųjų maldą - ALK Federacijos Įgaliotinis Vladas Stuikevičius ir su Juozu Gailiu - Lietuvių S-gos pirm. atnešė aukas prie altoriaus. Didžiai Sv. Kalėdų šventei žodį tarė kun. Pr. Dauknyš, gausiai visi ėjo prie šv. Komunijos, pamaldas baigėmė Tėvynei pareikšdami ištikimybę - Lietuvos himnu.

Morningtone prieškalėdinės tradicinės pamaldos vyko gruodžio 18 d. Stasio Ermino sodyboje. Susirinko iš apylinkių ir jauniosios šeimos su savo atžalynu - apie 30 lietuvių. Sv. Mišias aukojo kun. Pr. Dauknyš - šv. Kalėdų pasiruošimui. Liturginius skaitymus atliko Seniūnas Juozas Kairys. Mišioms patarnavo - Dievo Berniuko pareigose - Vincas Stagis. Visi dariniai giedojom ir priėmėm šv. Komuniją, belaukdami dieviškojo Kūdikėlio Jėzaus Užgimimo šventės. Po pamaldų padarėm lauke nuotraukų, pasidalinom Kūčių plotkelėm, sekė vaisės. Per Mišias prisiminėm ir metų bėgyje mirusius apylinkės lietuvius: Igną Vaitkų, Juliją Kesminienę ir tą savaitę mirusią Aleksandrą Presniakovienę. Kunigas dėkojo visiems už brolišką

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

sugyvenimą ir apsimokėjimą „Tėviškės Aids“ prenumeratas.

Bendros Kūčios vyko Lietuvių Namuose svetainėje prie išpuoštų stalų ir Eglutės, gražiai paruošė Monika Sodaitienė su savo prityrusiom gerom šeiminkėm padėjėjom: Emilija Krikščiūniene, Erika Metrikiene ir Elenute Sedukiene. Buvo mūsų brangus svečias jėzuitas kun. Stasys Gaidelis, dar svečias iš Lietuvos, viešnia iš Brisbanės. Dalyvavo 70 asmenu. Kun. Pr. Dauknyš paskaitė Kūčių Evangeliją, maldas, pagiedojom „Sveikas Jėzaugimuis“. Laužėm Kūčių plotkelės, besisveikindami ir Kūčių puota skaniai paruošta iš 12 valgių, vis protarpiais pagiedodami Kalėdų giesmes, kurių lapelis dailiai atspausdintas buvo padėtas kiekvienam prie lėkštės. Kalėdų giesmes pravedė Dainos Sambūrio vadovė ir dirigentė Birutė Prašmutaitė su savo sesute Zita. Tai buvo šventa Kūčių puota vakariene, pakili nuotaika jau išvakarėse švenčiant Dieviškojo Kūdikėlio Jėzaus Gimimo šventę. Nuoširdžiai dėkojame Kūčių paruošimo visoms šeiminkėms ir ypač jų organizatorei Monikai Sodaitienei.

Sporto Šventės atidarymo iškilmingos pamaldos vyko gruodžio 27 d. Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje. Atvykusių sporto klubų vėliavos su garbės sargybomis iškilmingai žengė į bažnyčią su procesija. Lietuvišką ornamentinį kryžių nešė Dievo berniukas Rimas Statkus, asistavo Dievo berniukas Girius Antanaitis. Klubų vėliavos išsirikiavo prie altoriaus grotelių. Parapijos choras, vadovaujamas Petro Morkūno giedojo iškilias Kalėdų giesmes, didžiaisiais vargonais palydinti Zita Prašmutaitė. Sv. Mišių liturginius skaitymus aiškiu tarimu pateikė Rita Mačiulaitienė, o kun. Pr. Dauknyš šventišką žodį skyrė sportininkams ir jų vadovams. Daugelis priėmė šv. Komuniją. Nežiūrint tą dieną gana smarkaus lietaus, sportininkai ir sportininkės vistur buvo pirmieji. Tai pažiba mūsų lietuviškojo jaunimo.

Monika Narušienė iš Cronulla

Brangusis kun. Dr. Pranai,

Acitū už laiškėlį! Acitū už „Tėviškės Aids“! Jus gaunu reguliariai. Tai mane labai džiugina. Labai pergyvenu, kad Jūsų sveikatelė nėra tvirta ir kad vienas turite darbuotis. Labai man rūpi, kad iki šiol neišpildžiau duoto pažado - atsitiūsti Jums kunigą į pagalbą. Mane patį dabar užklupo bėdos. Turiu visą eilę sergančių -

NSW Kalėdų švenčių proga sveikino „Tėviškės Aids“ \$10 dovaną. Acitū jam.

A. J. A. Jono Valaičio atminimui L. Bučelis vietoje gėlių Kalėdų švenčių proga „Tėviškės Aids“ aukojo \$50. Acitū jam.

Parapijos išlaikymui bendra suma vokeliais prieš Kalėdas aukojo: \$180 Nijolė Oertel-Gruzewski, \$115 R. Urmonas, \$110 Jonas Launikonis, \$100 M. Prašmutas, \$70 D.H. Kaladės, \$70 J. Pletas, \$65 J. Bruožis, \$60 H. Statkuvienė, po \$50 A. Gabas, G.B. Kymantai, K.D. Lynikai, V.E. Urmelis; po \$45 L. Braniška, Ona Skirka; po \$40 S. Aranauskienė, M. Birieta, A. Pellen, A. Volkas; po \$35 G. Samsonas, J. Sekienė, Klem Sipaila, A. Vaičiulis, V. Vaitiekūniene, Ald. Vyšniauskienė; po \$30 J.L. Braniška, V.D. Danius, J.M. Vaitkus; po \$25 E. Chodacek, R. Volosinas; po \$20 J. Makšimienė (ne \$10 kaip anksčiau paskelbta), B.A. Verbyla; \$15 D. Prpa, po \$10 M. Augustauskienė, Karašauskas, R. Ramanauskienė. Visiems aukojusiems ir kartu prisituntusiems „Tėviškės Aids“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknyš.

Parapijos išlaikymui bendra suma vokeliais Kalėdų metu aukojo: \$100 E. Surna, \$80 L. Pikelis, \$65 Petras Bimba, \$65 B. Smaliorius, po \$50 A. Griškėlis, E. Dziurkienė, V.A. Ročius, A.B. Staugaitis, R. Semetas; po \$40 A.S. Aleksandravičius, S. Raštutis; \$35 P. Vaitiekaitis, \$30 E. Dudėnas, po \$20 S. Jeršovienė, S. Verkys; \$15 Zidžiūnas, \$10 Babarikas. Visiems aukojusiems ir kartu prisituntusiems „Tėviškės Aids“ prenumeratas ir aukas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknyš.

Liudas Jančiauskas, 78 m. amžiaus, mire Geelonge gruodžio 27 d. Laidotuvių šv. Mišias iš Melbourne atvykęs gruodžio 30 d. aukojo kun. Pr. Dauknyš šv. Jono bažnyčioje, visiems giedant sutartines giesmes. Atsisveikinimo žodį tarė Apyl. pirm. Otto Schrederis ir Lietuvių S-gos pirm. Juozas Gailius. Visi palydėjo

negaluojančių, ligoninėse gulinių kunigų. Pavasarį galėtume šventinti 5 ar 6, bet keli iš jų dar per jauni ir pagal kanonus teks palaukti. Dar didesnis rūpestis iškilo po to, kai Nuncijus pasakė, kad Telšių vyskupija bus dalinama, isteigiant Klaipėdos vyskupiją. Jei taip įvyks, prieš akis man „klapatai“. Melsiuos, kad gerasis Dievas Jus stiprintų, ir kad aš galėčiau išpildyti, ką esu Jums žadėjęs.

Siuo metu nebespėju visko atlikti. Nebespėju visiems parašyti, ypač tiems Jūsų Prieteliams, kurie mane pas Jus globojo, kur tiek gerumo patyriau. Pasveikinkite Juos nuo manęs.

† Su meile Telšių Vyskupas
Antanas Vaičius.

Benediktą Kaminską - mūsų „Tėviškės Aids“ labai darbštų pareigingą, sąžiningą ir uolų administratorių, kartu ir Dievo apdovanotą menininko talentu, nuoširdžiai sveikiname jam sulaukus 70 metų amžiaus Jubiliejaus. Dievo palaimai lydint Ilgiausių Metų jam Valio!

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba

į Eastern kapines, čia pašventinus kapą ir pagiedojus, likusi našlė Agota Jančiauskienė su dukra Elvyra ir sūnum Rimu pakvietė visus pas save į namus šermenims. Teilsis Viešpaties Ramybėje.

A. J. A. Liudą Jančiauską laidojant, už jo vėlę šv. Mišioms aukojo: Fr. A. Bandza, V.M. Bindokai, M. Cimermonienė, Br. Jankienė, L. Kardas, J. Manikauskas, E. Milkeraitienė, (pavardė neišskaitoma), Vl.E. Stuikevičiai, A. Volodkienė, Ant. ir Alb. Zvirbliai.

Geelonge Kūčioms plotkelės išdalino Vladas Stuikevičius ir visiems už aukas nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknyš.

Kalėdų švenčių proga buvo lankomi mūsų ligoniai ir jiems visiems suteikti šv. Sakramentai: Jonas Kapltnas, paraližuotas, buvęs Melbourne Lietuvių Namų prižiūrėtojas, slaugomas Blyth-Lea privačioje ligoninėje Brunswicke. Ten kartu buvo ilgus metus slaugomas ir Juozas Račius, jis mirė 1993.VIII.26, liko jo brolis Stasys Carltone. Kazė Domkienė privačioje Eleonora ligoninėje Heidelberg. Ji nebemato, negali paeiti, bet labai kantri, visiems dėkinga. Vytautas Pažereckas, jau pusmetis kaip paraližuotas, slaugomas Lonsdale House - privačioje gydykloje Northcote. Jonas Budrevičius Senelių namuose Richmond, ten kartu buvo gydomas ir Stasys Brasas, kuris mirė 1993.IV.12, būdamas 63 m. amžiaus. Pijus Jurgis Stiklius slaugomas Senelių namuose Ascot Vale, jam amputuota koja. Bronius Verbyla paraližuotas, slaugomas namuose Broadmeadows savo labai pasišventusios žmonos Aldonos. Ligonis jau daro gerą pažangą, stiprėja ranka, pradeda atgauti kalbą. Vilhelmina Baltrimas, našlė, sveiksta, jau savo namuose Yarraville, globojama savo kaimynių, ypač p. Luškevičienės. Elzytė Bakaitienė privačioje ligoninėje Strathdone - Forest Hill, kasdieną ją lanko vyras Antanas Bakaitis, nors ir pats būdamas silpnas. Ji mažai bekalba, gana silpna. Adomas Uselis Lewisham Senelių namuose - Windsor. Jau sulaukęs 90 m. amžiaus, Savanoris-Kūrėjas, Lietuvoje buvo apdovanotas Vyties Kryžiumi. Ona Dargvainytė po „stroke“ - insulto buvo paraližuota, dabar jau šiek tiek sveiksta Senelių Brooklyn namuose, Newtown. Visiems ligoniams geros sveikatos ir daug kantrybės Dievo palaimai stiprinant.

Namų pašventinimai: Sausio 2 d. Trijų Karalių šventėje buvo pašventintas naujas namas Veronikos Zabukienės Forest Hill priemiestyje. Prieš metus vyrui Petriui Zabukui mirus Brisbanėje, atsikėlė gyventi į Melbourne, kai čia yra dvi ištekejusios dukterys: Valentina Žiogienė ir Onutė Prašmutienė. Tą sekmadienį už jos vyrą Petrą Zabuką mirties I metinėse buvo aukojamos šv. Mišios Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje.

Onutės Szentimrey naujas namas Altona North priemiestyje buvo pašventintas sausio 4 d. Artimųjų draugų svečių tarpe buvo ir Pensininkų sąjungos pirm. p. Alisa Baltrukonienė su vyru Vincentu. Čia kartu šventėme ir Benedikto Kaminko 70 metų amžiaus jubiliejų. Visur šventinant namus meldėmės, kad Dievo palaima lydėtų tų namų gyventojus ir juos saugotų Dievo angelai. Tai graži lietuviška krikščioniška tradicija pašventinti namus!

VESTUVĖS

Rašo Inga Brazaitytė

Vilniaus civilines metrikacijos skyriuje yra įregistruotos dvi įsidėmėtinos santuokos: 21 metų jaunoji ir 73 metų Amerikos lietuvis, 29 metų jaunuolis ir 67 metų dama, turinti gerą namą. Tarp pažinčių tarnybos pagalba sau gyvenimo draugo ieškančių moterų aukščiausiai - 186 cm, žemiausias vyras - 154 cm. Vyriausiai nuotakai - 67 metai, jauniui - 73.

Prieš vestuves didžiausias jaunosios darbas - išsirinkti vestuvinę suknelę. „Salono M“, siūlančio originalias sukneles ir nuometus, pardavėja Gražina Pakalnienė nenustemba išgirdusi klausimą, kuri suknelė pigiausia. Būna kebliau, jei būsimoji nuotaka būtinai nori įsigyti brangiausią suknelę. Dažniausiai tai - turtingų turgaus vyrų išrinktosios. Tokiai damai neįmanoma įrodyti, jog nebūtinai brangiausia yra gražiausia ir labiausiai jai tinkanti. Daug sverianti mergina vis tiek velkasi suknelę su kaspalais, priraukimais, lankais...

Jau septyniolika metų jaunosius Vilniuje tuokia Santuokų rūmų vedėjo pavaduotojas Povilas Mickūnas. Jis sako niekaip negalįs suprasti jaunikio, kuris iškilmingos ceremonijos metu žiaumuoja kramtomąją gumą, arba jaunosios, kuri negali sutvardyti juoko, tyčia užtęsia pasveikinimo bučinį, reiškiančią „taip“ pakeičia „labai trokštu“, „negaliu daugiau kentėti“ ir panašiai. Tuomet ponas Mickūnas sustabdo ceremoniją, kad jaunieji susikauptų. Jis prisimena, kaip vieną karštą vasaros dieną jaunas taip susijaudino, kad net apalpo. Kartais reikia palaukti, kol jaunieji atsiveža namuose pamirštus vestuvinius žiedus. Kartais - kol išblaivęs P.Mickūnas užtikrina, kad jaunikiai jaudinasi labai nei jų būsimosios žmonos. Kartą maunant išrinktajai žiedą, jis nukrito, Mendelsono valsas nutilo, tik skambėjo marmuro grindimis riedantis žiedas. Jaunikis jį negreit pačiupo. Anksčiau nuotakos dažniau verkdavo, dabar ašaros retesnės.

Daug savo mokinių, grodamas jų

vestuvėse nuo 1969 metų, sutuokė mokytojas Jonas Pulkauskas. Pasak jo jei vesuvės švenčiamos patalpoje, kurioje yra baseinai, būtinai ten krenta jaunieji ir ne tik jie. Kai lietuvaitė tekėjo už pietiečio, šis nesuprato jaunosios pagrobimo tradicijų ir puolė mušti pabrolius.

Į Vilniaus rajone vykusias vestuves jaunojo pasveikinti atėjo draugužės. Kažkuriam giminaičiui tai nepatiko, ir vestuviniai susimušė. Jaunikis su stiklais šoko pro langą. Antrą dieną jis sutarstytas ir mėlynas linksmosio toliau. Anot J.Pulkausko, tarpusavyje susipeša ir jaunieji.

Prisiminė mokytojas ir nelinksmas vestuves, kai jaunoji, degindama rūtų vainikėlių, užsiliepsnojus nuometui, smarkiai apdege veidą.

Muzikantas Stasys Lukauskas vestuvėse groja jau beveik trisdešimt metų. Jo nuomone, mieste vestuviniai pokštai piktesni nei kaime. Neseniai Vilniuje grojo Gariūnų „berniuko“ vestuvės. Visi jaunikio svečiai vilkėjo sportinius kostiumus. Jaunoji su tėvais kabėjosi keikdamasi. Į šią puotą jauniųjų pasveikinti užbėgė gatvės draugai neišėjo tuščiomis - išsinešė visas koridoriuje kabėjusias odines striukes.

Pasak S.Lukauskos, vestuvėse dažnai kas nors dingsta. Vestuvių

naktį gerokai įkaušęs svečias nutarė paslėpti užmigusių dalyvių batus. Nemažą krūvelę surinkęs, nunešė prie tvenkinio ir sukabino ant obels šakų. Anksti rytą į žūklę ėję žvejai išsirinko geriausius... Kartais vestuviniai paslepia muzikantų instrumentus. Sykį S.Lukauskas su kolegomis akordeoną rado pakabintą ant namo kamino, kitose vestuvės šį instrumentą po kelių mėnesių supuvusį rado rugių lauke. Muzikantas šypsosi prisimėnęs griežtą operatorių, kuris visiems susirinkusiems svečiams liepė tik jo klausyti: po kelis kartus reikėjo kartoti tostus, bučinius ir valsus, kad suspėtų nufilmuoti. Filmą peržiūrėję svečiai tik keliuose kadruose pamatė save ar jaunosius. Buvo nufilmuotos vaišės, gėlės, indai.

(L.R.)

Prezidentas atostogauja Druskininkų sanatorijoje, o premjeras - Kazio Bobelio namuose Floridoje

Rašo Ramunė Sakalauskaitė

Kalėdų atostogų į Ameriką gruodžio 22 dieną išskrido Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius su žmona Birute. Kol Vyriausybės vadovas, ilsėdamasis už Atlanto, leis kasmetines atostogas, Prezidento dekretu laikinai, iki sausio 3 dienos, kabineto vadovo pareigos patikėtos finansų ministrui Eduardui Vilkeliui.

Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Alfonsas Eidintas „Lietuvos rytą“ informavo, jog ambasada apie premjero kelionę, kuri yra neoficiali, žinių neturi. Vilniuje A.Eidintas buvo girdėjęs, kad Ministras Pirmininkas atostogauja Floridoje, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko daktaro Kazio Bobelio namuose.

Gruodžio 27 diena apie 16 valandą Lietuvos laiku (Floridoje buvo 9 val. ryto) pavyko susisiekti su K.Bobeliumi, kuris buvo tik pakilęs nuo pusryčių stalo. Premjeras su žmona dar miegojo. Už lango

termometras rodė 18 laipsnių šilumos. Vakar premjeras ketino eiti naudytis jūroje, antroje dienos pusėje telefonu, per Čikagos radiją atsakyti tautiečių klausimus.

K.Bobelis informavo, jog atostogų Amerikoje metu Ministras Pirmininkas aplankė Disneilendą, Lietuvių klube 300 žmonių auditorijai skaitė paskaitą apie ekonominę, politinę ir socialinę padėtį Lietuvoje. Penktadienį kalbėjo per Čikagos radiją, susitiko su verslininkais ir bankininkais.

Pasiteiravus, kiek premjerui K.Bobelis pasiūlė kambarių, buvo

atsakyta: „Tiek, kiek reikia. Mano namas didelis. Telpa ir vaikai, ir giminės“.

Prezidentas Algirdas Brazauskas su šeima išvyko atostogauti į Druskininkus. Kaip „Lietuvos rytą“ informavo Prezidento atstovas spaudai Nerijus Maliukevičius, kadangi rugpjūčio mėnesį, išvedant Rusijos kariuomenę iš Lietuvos, A.Brazauskas dešimčia dienų anksčiau grįžo iš atostogų, dabar buvo nutarta išnaudoti likusias atostogų dienas. Iki gruodžio 31 dienos valstybės vadovo šeima ilsėsis Druskininkų „Lietuvos“ sanatorijoje.

(L.R.)

Premija kun. K. Trimako knygai

1993 m. religinio konkurso komisija nusprendė kun. dr. Kęstučio Trimako knygai „Jėzaus gyvenimo iliustracijos, pagal M. Valtortos „Zmogaus-Dievo poemą“ skirti prel. J. Prunksio dovanojamą \$3,000 premiją. Komisija pažymėjo: „Nėra abejonės, kad šis veikalas padės ugdyti krikščioniškus idealus ne tik Lietuvoje, bet ir išvijoje“.

Knygos pradžioje autorius, remdamasis įvairių sričių specialistais, vertina M. Valtortos veikalą „Zmogaus-Dievo poemą“. Iliustruodamas vaizdingais epizodais iš to veikalą, K. Trimakas ryškina dieviškai kilnią Jėzaus asmenybę. Jo audringą gyvenimą bei artimus santykius su savo nuostabią Motina Svč. Marija, su išdaviku Judu Iskarijotu ir su kitais.

Palaipsniui įtikinančiais pavyzdžiais Kristus parodomas kaip žmogum tapęs Dievo gailėstingumas; palaipsniui prieinama prie įžvalgaus atsakymo, ar santykis tarp Jėzaus ir Judo buvo draugystė ar konfrontacija; vaizdais

atveriamą didingą, žmonėms pasiaukojanti meilė tarp Sūnaus Jėzaus ir Motinos Marijos.

Pirmoji knygos laida buvo atspausdinta Čikagoje 1993 m. gale „Draugo“ spaustuvėje autoriaus lėšomis, paremiant aukotojams iš JAV-ių. Pasiūsta į Lietuvą, ji dalinama dovanai. Knyga bus perspausdinta Lietuvoje, išlaidas padengiant prel. J. Prunksio skirta \$3,000 premija, papildant autoriaus, aukotojų bei „Zidinio“ leidėjų finansine parama.

Išvijoje knygą 134 psl. platina „Zidinio“ leidėjai: R.S. Kunstmanai, 8000 Tapper Place, Dyer, IN 46311. USA. Kaina \$7, paštu \$8.50.

ADVOKATAI IR NOTARAS

Klauskite, ir Andrius Zilinskas konsultuos jus lietuviškai:

- * sprendžiant palikimo klausimus per patikėtinį,
- * tvarkant velionio turtą,
- * perkant ir parduodant nekilnojamą turtą,
- * sprendžiant bet kokius komercijos ir biznio reikalus,
- * investuojant pinigus,
- * bylinėjantis.

Andrius Zilinskas - Advokatas
819 5515 - Lukaitis Partners,
123 Church Street, Hawthorn, 3122

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

1994 m. birželio mėn.

- * Aplankysite savo Gimines ar vykite į DAINŲ SVENTĘ.
- * Užsisakykite vietas dabar (I Dainų Sventę vyks daug keleivių ir vietas greitai užsipildys).
- * Sugrįžimo data pagal Jūsų pageidavimą.
- * Priimame rezervacijas ir iš kitų miestų.
- * Specialos nuolaidos kelionių apsidraudimui.
- * Patarnaujame su giminių iškvietimais iš Lietuvos (Bilietus galima atsiimti Vilniuje).
- * Teiraukitės dėl kainų į kitus kraštus ir aplink pasaulį.

SKAMBINKITE: dienos metu Moira' i arba Elly
Tel. (03) 336 7700 - Fax. (03) 336 3033

Vakarais (7 - 11 val.) galite skambinti
Henrikui Antanaičiui (03) 857 8338.

International Community Travel

Licence No. 30746

3 Tanjil Court, Keilor, Vic., 3036

